

GAZETA GDAŃSKA

Polski organ przemysłowy, handlowy i finansowy w Gdańsku.

Numer pojedynczy 30 mk. niem.

Filja w Tczewie: ul. Dworcowa 29/30.

Numer pojedynczy 80 mk. polskich.

Dla Gdańska:

PRZEDPŁATA miesięczna 500 mk. niemieckich w Gdańsku i w Niemczech z odnośnieniem do domu. Pod opaską 750 marek niemieckich. W innych krajach 1000 marek niemieckich. **OGŁOSZENIA** w dziale inzeratowym za nonparelowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 60,00 mk. niemieckich. Reklamy za tekstem za nonparelowy wiersz 1-lam. lub jego miejsce 200 mk. niemieckich. Reklamy na pierwszej stronie za nonparelowy wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 350 mk. niemieckich. Miejscowe ogłoszenia podług taryfy.

Telefon Redakcji i Administracji 1781 i 737.

Redakcja i Administracja: Gdańsk, Stadtgebiet 12.

Filja Administracji (przyjmowanie ogłoszeń i przedpłaty) księgarnia „Ruch“ Kassubischer Markt 21.

Konta czekowe:
P. K. O. Warszawa 170 028
Gdańsk 1307
Konto bankowe w banku
Kwilecki Potocki & Cie., Gdańsk
Hundegasse nr. 85

Dla Polski:

PRZEDPŁATA miesięczna z odnośnieniem przez listowego 1700 mk. pol. Pod opaską 2500 mk. pol. Ogłoszenia i abonentów przysyła: Administracja w Gdańsku, Stadtgebiet 12; księgarnia kol. „Ruch“ w Gdańsku, Kassubischer Markt 21; w Poznaniu, w Krakowie i w Lwowie: biuro ogłoszeń „Anons“ w Warszawie, ulica Wspólna; filja „Gazety Gdańskiej“ w Tczewie i wszystkie biura ogłoszeń w Polsce. **OGŁOSZENIA** za non. wiersz 1-lam. lub jego miejsce 130 mkp., Rekl. za tekstem non. wiersz 1-lam. 500.— mkp., Rekl. na 1-oj stronie za non. wiersz 1-lam. 700.— mkp. orz. tylko na ćwierć strony.

Skrętka pocztowa w Gdańsku nr. 188.

Rosja wobec zamachu na Kłajpedę. Z bronią u nogi na wszelki wypadek.

Ryga, (Tel. wł. Gaz. Gd.) W tym samym dniu, w którym rozpoczęli Litwini przekraczanie granic ziemi kłajpedzkiej — wydany został do wojsk rosyjskich stacjonowanych w pobliżu granicy zachodniej rozkaz aby podsunęły się bliżej granicy polskiej i wzmocniły tam szeregi straży pogranicznej. Wojska garnizonów nadgranicznych otrzymały rozkaz trzymania się w pogotowiu wobec niepewnej sytuacji politycznej. Zarządzenie to stoi najwidoczniej z wypadkami litewskimi. W Moskwie panowało w kołach komisariatu dla spraw zagranicznych przeświadczenie że Polska zareaguje na napad litewski czynnie, co by dało Rosji powód do interwencji zbrojnej.

Rosja zawiodła się. Polska, jak z oficjalnych oświadczeń wynika, w sprawie litewskiej postępowała będzie zgodnie z państwami zachodnimi.

Ważne narady w sprawie sytuacji wschodniej z Krassinem i Rantzauem.

Poruszane będą i sprawy polskie.

Berlin, 13 I. (Tel. wł. Gaz. Gd.) W kołach politycznych omawiają bardzo żywo sprawę konferencji, jaka ma się odbyć w niedzielę po południu w ministerstwie spraw zagranicznych i u kanclerza Rzeszy między komisarzem dla spraw zagranicznych Krassinem, który przybył już z Lwczanny, ministrem spraw zagranicznych Rosenbergiem i Brockdorff-Rantzauem.

Konferencja będzie ściśle poufna i dotyczy spraw wschodnich, Litwy, państw bałtyckich i Polski. Po konferencji udać się mają Brockdorff-Rantzau, Rosenberg i Krassin do kanclerza Rzeszy. Przy obradach będą obecni ambasador bolszewicki w Berlinie i szef departamentu dla spraw wschodnich niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych.

Pertraktacje „pokojuowe“ z Litwinami w Kłajpedzie.

Obecny i prezydent Prus Wschodnich.

Królewiec, 13 I. (Tel. wł. Gaz. Gd.) Według ostatnich informacji z Kłajpedy zajęły wojska litewskie już całe terytorium kłajpedzkie z wyjątkiem Kłajpedy samej, odciętej od reszty świata. Wszelkie połączenia z Kłajpedą są przerwane częściowo wskutek zerwania mostów, częściowo wskutek zerwania torów kolejowych. W dniu dzisiejszym jest spodziewane przybycie okrętów francuskich i jednego angielskiego krążownika. Wczoraj przybyli do Kłajpedy emisariusze rządu Simonajtis-a w celu przeprowadzenia pertraktacji pokojowych z komisarzem Petisne. Przybył również naczelny prezydent Prus

Wschodnich, który ma być przy pertraktacjach obecny. Powstrzymanie się Litwinów od zajęcia Kłajpedy tłumaczy odnośnym rozporządzeniem rządu kowieńskiego.

Najciekawsze, że Niemcy, posądzane i przez komisarza Petisne o współudział udają zupełnie niewinnych i protestują przez biuro Wolfa przeciw temu posądzeniu. Obsadzili oni wszystkie ważne punkty strategiczne na pograniczu, a zwłaszcza w okolicy Tylży, chociaż wiedzą doskonale, że Litwini o wtargnięciu na teren niemiecki nie myślą.

Wielkie wrogie manifestacje przeciw sprzymierzeńcom.

„Deutschland — Deutschland“ über alles!“

Berlin, 12 I. (Tel. wł. Gaz. Gd.) W nocy z czwartku na piątek odbyły się w Monachium przed hotelem „Vier Jahreszeiten“, w którym zamieszkują oficerzy komisji kontrolującej państw sojusznicznych, wielkie wrogie manifestacje przeciw Francji, Anglii, Belgii i Włochom. Wielotyśięczny tłum zebrany przed hotelem zajęł wrogą postawę i wznosił bezustannie

obelżywe okrzyki przeciwko oficerom i przeciw sojusznicznym państwom, a zwłaszcza przeciw Francji. Po daniu upustu swego piwem podnieconego patriotyzmu szowinistycznego, zaczął tłum śpiewać „Deutschland, Deutschland ueber alles“ i „Wacht am Rhein“, poczem zmęczony wrzeszczeniem i hałasowaniem rozszedł się spokojnie.

szczewski z por. obserwatorem Szunejką na aparacie Bristol z lotniska ćwiczebne-go. Tuż po starcie aparat z niewiadomej przyczyny spadł, przyczem kapitan Łuszczewski zginął na miejscu, zaś por. Szunejko ciężko ranny odwieziony został do szpitala.

Starcia między Litwinami z Francuzami.

Litwini mordują Kłajpedzkich policjantów.

Kłajpeda, 13 I. (Tel. wł. Gaz. Gd.) W ciągu dnia wczorajszego przyszło kilkakrotnie do potyczek między Litwinami, którzy podsunęli się pod samą Kłajpedę a żołnierzami francuskimi, okopanymi poza miastem. Wymiana strzałów wzmogła się pod wieczór i trwała do późnej nocy.

Litwini zaczynają mordować strażników i policjantów ziemi kłajpedzkiej. Wczoraj zastrzelili wachmistrza krajowej straży Juschkę w pobliżu Althof.

Z Heydekrugu donoszą, że Litwini wywieźli kilku zakładników miasta tego do Kowna.

Gwałty litewskie. Główna kwatera Litwinów.

Kłajpeda zagrożona głodem.

Kłajpeda, 13 I. (Tel. wł. Gaz. Gd.) Sytuacja w niczym nie zmieniła się. Wczoraj wieczorem przyszło do starcia między Litwinami a wojskiem francuskim na północ od miasta.

Litwini obrali sobie tymczasową główną kwaterę w Proekulsie. Wydają oni stąd odezwy rządu Simonajtis-a. W odezwach tych wzywają Litwini wszystkich do pełnienia dotychczasowych obowiązków i do wierności nowemu rządowi.

Odezwy są podpisane przez „Rząd krajowy terytorium kłajpedzkiego“.

Urzędnikom doręczają Litwini blankiety o treści następującej. „Ja, niżej podpisany zobowiązuje się służyć rządowi Simonajtis-a i spełniać nadal sumiennie wszelkie jego rozkazy. Kto blankietów takich podpisać nie chce, bywa aresztowany.“

Z powodu przerwania komunikacji z Kłajpedą, grozi miastu głód.

Niemcy protestują w Waszyngtonie i Londynie.

Protest i u Mussoliniego.

Berlin, 12. I. (AW.) Ambasadorzy niemieccy w Waszyngtonie i Londynie złożyli noty zawierające protest rządu niemieckiego przeciw okupacji zagłębia Ruhry i postawie Francji i Belgii w kwestii pozytywnych gwarancji. Podobną notę doręczył Mussoliniemu. W tej ostatniej nocy Niemcy wskazują, że

uchylenie w dostawach węgla nie przekracza 4 proc. ogólnej ilości, zaś uchylenie w dostawach drzewa streszcza się w 20 000 metr. kub. i 5000 słupów telegraficznych. Nota ta nie wspomina podobno zupełnie o stanowisku zajętem w kwestii okupacji Ruhry przez Włochy.

Życzliwa neutralność Anglii wobec zarządzeń francuskich.

Paryż, 12. I. (AW.) Mimo alarmujących wiadomości z Niemiec francuska opinia publiczna nie przejawia żadnego zaniepokojenia. Przyczynia się do tego okoliczność, że dziś wieczorem opublikowano dokładne informacje o prądach wśród opinii publicznej w Anglii i wojsk brytyjskich. Doniesienia te wywarły w Paryżu zadawalające wrażenie i stwier-

dzaają zgodnie, że postawę Anglii cechuje życzliwa neutralność. Postawa ta, jak informuje londyński korespondent „Intransigent“ najlepiej da się ująć według następującego oświadczenia pewnego wysokiego urzędnika londyńskiego urzędu spr. zagr.: Jesteśmy pasażerami na pokładzie okrętu sojuszniczego.

Strejk w przemyśle włókienniczym.

Łódź, 12 I. (PAT.) W dniu dzisiejszym strajk ogarnął większość fabryk. Po południu odbyło się zebranie delegatów fabrycznych, na którym powzięto uchwały

w sprawie dalszego postępowania. O ileby podwyżka nie zadowolniła robotników, strajk może przybrać większe rozmiary.

	W Warszawie	W Gdańsku
Dolar	21,500	10,250
Marki (niem.)	2,15-2,70	(dol.) 48,00

Litwini pod murami Kłajpedy.

Wszyscy zasnapali. Planu niemiecko-rosyjskie. Jak odbył się napad na Kłajpedę. Działalność komitetu. Bombastyczna odezwa. Możliwość wojny. Byłaby to wojna wszechświatowa.

(Korespondencja własna „Gazety Gd.”)

Nikt, ani komisarz francuski p. Petisné, zatrudniający w swym biurze stenotypistki i tłumaczki wyznania mo'żeszowego, — jak wynika z tajnego dokumentu wywiadowego centrali szpiegowskiej w Królewcu — ani nasz konsulat polski, nie zdawał sobie sprawy z olbrzymiej doniosłości krążących tu między ludnością niemiecką wersji, że utworzony w różnych miejscowościach komitet małolitewski przygotowuje zbrojne powstanie na terytorjum kłajpedzkim i chce utworować drogę wojsku litewskiemu, które według ukutych z góry planów miało wtargnąć na wydane hasło z Moskwy, nie w zorganizowanych formacjach regularnych, lecz w luźnych bandach, którym by nie można dowieść, że należą do armii litewskiej. Plan okupowania terytorjum kłajpedzkiego zapadł już po rozbitej konferencji rozbrojeniowej w Moskwie i został drobniawo przygotowany przez wyższe instancje bolszewickiej przy współudziale Trockiego i po porozumieniu się z Brockdorff-Rantzauem. Jedyny organ tutejszy, „Memeler Dampfboot“, który nie poszedł na lep obietnic litewskiego rządu i stał na stanowisku, że najlepszym rozwiązaniem kwestji kłajpedzkiej będzie zamiana całego zakwestjonowanego terytorjum na wolne miasto — alarmował od kilku tygodni opinię publiczną zapowiedzią, że Litwini pewnego poranku zjawiają się na terytorjum kłajpedzkim, że drwią i kpią sobie z postawy i protestu Francuzów, „pójdą pod samą Kłajpedę zajmą ją i utworzą sobie drogę do morza. Głosów i nawoływań „Memeler Dampfboot“ nie brano zbyt poważnie i nikt z nimi się nie liczył, a tymczasem dziś okazało się, że przestrogi pisma tego były w zupełności uzasadnione.

Przekroczenie granicy terytorjum przez wojska litewskie nastąpiło w dniu 10 stycznia w czterech miejscach, a mianowicie na północ od Kłajpedy pomiędzy Bojahren — Deutsch Krottingen — Kłajpedą. Ogółem wtargnęło w pierwszym dniu na terytorjum kłajpedzkie przeszło 5000 Litwinów. Już w pierwszym dniu dotarli oni do miejscowości Foersterei, która była zajęta przez Francuzów. Te oddziały, które zajęły Heydekrug, posuwały się pod Werden, zajmując jednocześnie torry końcowe między Kłajpedą a Tylżą. Wysuwające się od strony południowej oddziały organizacji „Żelaznego wilka“ dotarły do Piktupoehnen, poczem idąc wzdłuż torów kolejowych poza Pogegen przekroczyły górny Niemen i o godz. 6 wieczorem zajęły przyczółek mostowy t. zw. Luisenbrücke. Ciekawe, że Litwini witali się z Niemcami, przybyłymi z terytorjum niemieckiego i zapewniali ich, że nie zamierzają wracać na terytorjum Prus Wschodnich. Oddziały litewskie mają na rękawach zielone oznaki, zielone kordy, są doskonale wyekwipowane i zupełnie po wojskowemu zorganizowane. Posuwanie odbywa się według wszelkich reguł i przepisów wojskowych.

Po zajęciu miejscowości terytorjum kłajpedzkiego przystępują bandy litewskie do rewizji mieszkań i poszukują przede wszystkim broni. Rozbrajają one też policję i żandarmerję i zastępują ją natychmiast swoimi ludźmi. Na szosie pomiędzy Tylżą a Kłajpedą krąży ustawicznie patrolki wojska litewskiego. Ponadto pełni na głównych traktach straż, posuwając się w mniejszych oddziałach ku Kłajpedzie konnica.

Cele i zamiary Litwinów uwydatnia najdosadniej specjalna odezwa, wystosowana do ludności w języku niemieckim i

podpisana przez tych samych przywódców Komitetu Małolitewskiego, o których wspominałem już w mej pierwszej korespondencji, a mianowicie przez Jankusa, Strekysa, Lebartasa-Schaulinskisa i Bruwelaitisa. Odezwa ta rozpoczyna się od słów:

MANIFEST.

Do mieszkańców terytorjum kłajpedzkiego.

Długie wieki znosiła ziemia nasza jarzmo obce. Na mocy traktatu wersalskiego zostaliśmy odłączeni od Niemiec, ponieważ terytorjum nasze od pradawnych czasów było litewskie. Do dziś dnia byliśmy uciskani przez najeźdźców, ponieważ trwaliśmy przy naszych zwyczajach i obyczajach i ponieważ nie przestawaliśmy przyznawać się do narodowości litewskiej. W dziejach historii naszej wybija godzina dwunasta.

Nadszedł już czas, abyśmy ziszcili odwieczne dążenia narodu litewskiego i zażegnali grożące niebezpieczeństwo polskie.

1. Od dnia dzisiejszego przejmujemy władzę rządu na terytorjum kłajpedzkim w nasze ręce.
2. Dotychczasowy dyrektorjat krajowy pod kierownictwem Steputata przestaje istnieć.
3. Upoważniamy byłego dyrektora krajowego Simonajtisa do spełniania funkcji prezydenta i do utworzenia nowego dyrektoratu, składającego się z 5-ciu osób.
4. Od dziś dnia oba języki są równoprawnione.

Dalsze punkty, a jest ich razem 12, dotyczą wewnętrznej administracji, wyborów, zaprowadzenia sądów doraźnych i stanu wyjątkowego.

Ciekawe, że jednocześnie z odezwą, wystosowaną przez Komitet Małolitewski, rozrzucają delegaci rosyjscy i agenci bolszewicy odezwy w języku niemieckim i drukowane na czerwonym papierze, w którym ludność jest nawoływana do zrzucenia jarzma i przyłączenia się do Litwy.

Według poufnych informacji, zebranych w sferach jak najlepiej poinformowanych plan zajęcia Kłajpedy był specjalnie ukuty na okres, w którym Francja będzie miała najwięcej kłopotu na Zachodzie. Moment ten pragnęli Niemcy wyzyskać dla wywołania zawieruchy na Wschodzie, aby uniemożliwić Polsce udzielenie pomocy i poparcia chociażby moralnego rządowi francuskiemu. Wszczęcie rozruchów na Litwie i na terytorjum kłajpedzkim i ewentualna interwencja Polski, oczekiwana z całą pewnością w Moskwie i w Berlinie pociągłaby musiała nieubłagane wystąpienie Rosji w obronie Litwinów, a co poza tem idzie, ewentualną nową wojnę między Rosją a Polską przy poparciu Niemiec, chociażby tylko przy użyciu wszystkich tajnych organizacji i związków wojskowych, mogących wystawić kilka dywizyj dobrze uzbrojonego i wyekwipowanego wojska. Rozpętanie wojny na wschodzie wywołałoby nieprzewidziane dziś jeszcze konsekwencje i wciągnęłoby w zawieruchę najprawdopodobniej i Rumunję, którą Bolszewjka zaatakowałaby odrazu w pierwszych dniach wojny, a obok Rumunji wszystkie inne państwa bałkańskie i wówczas to mógłby Berlin, zachowując się na razie pasywnie, pomyśleć o odwecie i o obaleniu traktatu wersalskiego. Czy ten szatański plan, ukuty przez Niemców i bolszewików, uda się przeprowadzić, zależy to będzie w głównej mierze od stanowiska Polski, której sytuacja stała się dziś trudniejsza niż kiedykolwiek przedtem.

Niebezpieczny zygzak w polityce polskiej wobec Gdańska.

W tych dniach generalny komisarz, p. Pluciński po przeszło miesięcznym urlopie objął z powrotem urzędowanie. Według powszechnej opinii jednak jest to już początek likwidacji jego stosunku z dotychczasowem stanowiskiem ze względu na mandat poselski, który p. Pluciński posiada, jak też niewątpliwie ze względu na obecny lewicowy kierunek oficjalnej polityki polskiej.

Niewiadomo w tej chwili, kto będzie następcą p. Plucińskiego w Gdańsku, w interesie jednak dobrej sprawy byłoby, by równocześnie ze zmianą personalną nie nastąpiła zmiana kursu polityki polskiej wobec Gdańska. Polityka p. Plucińskiego, aprobowana w pełnej mierze przez rząd polski, mimo tak częstych zmian gabinetów, cieszyła się zasłużonem uznaniem w opinii publicznej, gdyż była to polityka rozumna a przy tem konsekwentna i zrównoważona. Liczyła się ona z tem, co można, opierała się na traktacie wersalskim i konwencji, a doprowadziwszy do skutku umowę polsko-gdańską z października 1921, przestrzegając, by umowa ta nie pozostała na papierze, lecz weszła rzeczywiście w życie. Dobrej woli w tym kierunku nie było ze strony senatu gdańskiego, z powodu czego sytuacja raz po raz się zaostrzała, ani razu jednak w polityce p. Plucińskiego nie nastąpiło jakieś odchylenie od linii z góry określonej.

Odchylenie to nastąpiło dopiero w czasie miesięcznego urlopu p. Plucińskiego i fakt ten napełnia nas niepokojem. O zmianie kursu polityki polskiej mówić, byłoby to wpadać w tej chwili w przesadę. Nic zasadniczego takiego nie zapadło, co by usprawiedliwiało do postawienia tego zarzutu, zasłży jednak objawy niepokojące, na które zawczasu należy zwrócić uwagę z obawy, by one do zmiany kursu nie doprowadziły.

Przedewszystkiem wiele rzeczy robi się w cieniu, jakby świadomie, aby nie zwracać na nie uwagi opinii publicznej. P. Pluciński z polityką swą nie krył się i zawsze był w żywym kontakcie z prasą, która zawsze o wszystkim była doskonale poinformowana. Ten kontakt prasy obecnie z Gen. Komisarjatem się urwał. Do wiadomości publicznej dochodzą wiadomości o polityce Komisarjatu ze źródeł innych, a wiadomości te brzmią niepokojąco.

W polityce senatu gdańskiego wobec Polski nic się nie zmieniło. Tu jest konsekwencja w systemie jednym, a system ten — jak wiadomo — i zainicjonowany i podtrzymywany jest nie tyle w Gdańsku, ile w Berlinie. Wszak 11 stycznia, dzień wkroczenia wojsk francuskich do Essen, był dniem żałoby oficjalnej nie tylko w „Reichu“, lecz tak samo w Gdańsku, który i przy tej sposobności demonstruje ofic., że wolnym miastem jest pro forma, w rzeczywistości jednak czuje się związany nierozzerwalnymi węzłami z Berlinem, czemu wiceprezydent senatu p. Ziehm poprzednio już dał wyraz w głosnem przemówieniu swem w Malborku. Zatem ze strony Gdańska żadna zmiana w stosunku do Polski, ze strony zaś Polski pierwsze dawki cukru i miodu.

Więc najpierw, ponieważ Gdańsk był rozsierdzony, że obywatele jego płacą rzekomo za wielkie opłaty za wizy przejazdowe do Niemiec, usłużnie wizy te znizono w grudniu do połowy. Jest to niczem nieuzasadniony przywilej dla Gdańszczan, gdy zwróci się uwagę, że równo-

ześnie własnym swym obywatelom Polska opłat tych wizowych nie obniżyła.

Gdańsk był również urażony, że p. Pluciński nie uznał Notgeldu gdańskiego, waluty papierowej, którą senat puścił w świat bez poprzedniego porozumienia się z rządem polskim. Waluty tej nie przyjmowano więc ani na kolejach, ani nigdzie tam, gdzie Polska decydująco w Gdańsku występuje. W chwili jednak, gdy p. Pluciński zachorował i z Gdańska wyjechał, zawiął wiatr inny i naraz rozpoczęto z Gdańskiem układy w sprawie uznania waluty gdańskiej.

Jak raczenie cukierkami, to na całej linii. Przejmowano w grudniu dwa gmachy na placu Hansy, które przydzieliła Polsce międzyaljancka Komisja dla podziału mienia państwowego niemieckiego. Gmachy te powinniśmy byli otrzymać zupełnie opróżnione, by mogły być natychmiast użytkowane. Jeden z nich przeznaczony jest dla polskiego urzędu celnego, drugi ma być oddany na cele społeczne polskie. Ma on być domem ludowym polskim, ma dać pomieszczenie towarzystwom polskim; w ogromnych salach jego mogą się odbywać zgromadzenia, przedstawienia, a nadto ma powstać polska jadłodajnia dla uboższych warstw ludności. Osrodka takiego brakuje dotychczas w życiu społecznym Polonii gdańskiej i niezbędność jego przez nikogo nie jest kwestjonowana. Cóż się jednak dzieje? W chwili, gdy rzecz ma się urzeczywistnić, senat gdański oświadcza, że gmachów nie może opróżnić, a Komisarjat Generalny stanowisko senatu aprobuje i przejmuje na własność Polski gmachy nieopróżnione.

Czy na prawdę senat gmachów nie mógł opróżnić? — Przypominamy wywody senatora, p. Volkmana w Genewie, gdzie oświadczył on, że Gdańskowi za wiele gmachów przydzielono z dawnej Rzeszy niemieckiej i że Gdańsk nie wie, co z nimi robić. W swoim czasie senat walczył w Komisji rozdzielniej o każdy budynek a refleksje przyszły dopiero, gdy za przyznana własność przyszło płacić na rzecz Komisji reparacyjnej. Za wiele poknieto, a teraz dławia się tem, ale jeszcze mówią, że nie mają pomieszczenia dla rodzin i urzędów, znajdujących się w gmachach, przyznanych Polsce. A przedstawiciele rządu polskiego w rozbrajającej swej dobrotliwości uznają te argumenty i aprobuja je.

Na razie te przykłady, a już świadczą one, że następuje niebezpieczne odchylenie w dotychczasowej konsekwentnej polityce polskiej wobec Gdańska, że zarzucają się niepokojące zygzaki. Nie wiadomo, czy wpływy to panujące w Warszawie lewicy, która chronicznie choruje na ustępliwość Niemców, czy też przyczajone z czasów ery Biesiadeckiego skłonności w Generalnym Komisarjacie w Gdańsku, które wypatrzyły chwilę nieobecności p. Plucińskiego i chciałyby zainaugurować znowu dawny okres polityki.

Wiele zależy od osoby przyszłego generalnego komisarza, nie można jednak lekceważyć wpływów miejscowych, które informować go będą o stosunkach gdańskich. Wpływy te muszą być pod kontrolą opinii publicznej, by nie zaprowadziły polityki polsko-gdańskiej na niebezpieczne manowce. Na razie jest tylko zygzak w polityce tej a baczyć należy, by był on odosobniony. W. Z.

Niemcy wywieźli wszelkie akta i archiwa.

Berlin, 11. 1. AW. Pod przewodnictwem Poincarego zebrala się dziś komisja techniczna komisji reparacyjnej celem zastanowienia się nad zarządzeniami, które mają być wydane wobec wywiezienia archiwów i aktów syndykatu węglowego. Zdaniem prasy francuskiej krok ten może pociągnąć dalej idące wystąpienia Francji w zagłębiu Rury. Pertinax pisze w „Echo de Paris“, że przeniesienie siedziby syndykatu do Hamburga wywoła ten skutek, że francuski plan sankcyjny, którego pierwszym tylko etapem jest kontrola produkcji, przeprowadzony będzie w krótszym czasie niż pierwotnie.

Polskie wykłady powszechne w Gdańsku

(Wstęp na wykłady bezpłatny. — Początek o godzinie 5 po południu. — Sala Gminy Polskiej (Petershagen).)

Niedziela, 21 stycznia, dr. Antoni Łangowski: „O budowie ciała ludzkiego“.

Niedziela, 28 stycznia, dyr. Marcell Schelfs: „Pańszczyzna w dawnej Polsce“.

Niedziela, 4 lutego, dr. Franciszek Kubacz: „Pan Tadeusz“ Mickiewicza, jako epopeja narodowa“.

Niedziela, 11 lutego, inż. Zochowski: „Awiacja dni najnowszych“.

Niedziela, 18 lutego, Jan Pietrzycki: „Ostatni dzień polskiego państwa“.

Czy istnieją sądy doraźne w h. dzielnicy pruskiej czy nie

Dnia 21 grudnia roku zeszłego Rada ministrów uchwaliła, a w dniu 28 grudnia ogłosiła rozporządzenie, wprowadzające, na wniosek ministra sprawiedliwości na obszarze województwa poznańskiego i pomorskiego oraz na obszarze górnośląskim województwa śląskiego na przeciąg sześciu miesięcy postępowanie doraźne względem naruszenia spokoju krajowego, przestępstw przeciw życiu ludzkiemu, rabunku, podpalenia i t. d.

Ustawa z dnia 30 czerwca 1922 r. w przedmiocie sądów doraźnych, na którą się rozporządzenie powołuje, przepisuje w ust. 2 art. 2, że sądy doraźne będą wprowadzone „gdy przestępstwa, w art. 1 wymienione, szczyć się będą w sposób szczególnie niebezpieczny dla ładu i bezpieczeństwa publicznego”. Nie wystarcza więc obawa szerzenia się przestępstw, lecz stwierdzone być musi, że przestępstwa te szerszą się w sposób szczególnie niebezpieczny dla ładu i bezpieczeństwa publicznego.

To też zdumienie ogarnęło wszystkich, gdy się dowiedzieli o ogłoszeniu rozporządzenia. Nigdzie bowiem ani nie słyszano, ani nie czytano, by przestępstwa powyżej wymienione szerzyły się w tych województwach liczniej, niż zwykle, i by się szerzyły w sposób szczególnie niebezpieczny dla ładu i bezpieczeństwa publicznego.

Jeszcze większe było jednakowoż zdumienie władz, gdy w kilka dni potem otrzymały polecenia ministra spraw wewnętrznych, by rozporządzenia Rady ministrów nie wykonywały. Prawdziwy chaos: najpierw Rada ministrów uchwała zupełnie niezgodnie z art. 2 ustawy z dnia 30-go czerwca 1922 r. wprowadzenie sądów doraźnych, a następnie minister spraw wewnętrznych znosi z własnego prawa rozporządzenie Rady ministrów.

Z całej Polski.

O pracę dla reemigrantów z Westfalii.

Poznań. Ministerstwo Przemysłu i Handlu zwróciło się do Województwa Poznańskiego, Wydział Przemysłowy, z poleceniem zbadania, czy w fabrykach i zakładach rzemieślniczych na terenie Województwa poznańskiego znaleźćby mogli pracę wykwalifikowani robotnicy, optanci z Westfalii, którzy pragną powrócić do kraju, o ile znajdują pracę. Wolne miejsca zgłaszać należy do Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego.

O zabezpieczenie literatów na starość.

Kraków. Grono posłów miasta Krakowa ma wprowadzić na porządek dzienny Sejmiku załadą jednogłośnie uchwałę powszechnego zjazdu literatów i artystów w Warszawie następującej treści:

„Wysoki Sejm uchwalić raczy: każdy artysta-twórca, który ukończył sześćdziesiąty rok życia i całe życie oddawał się pracy twórczej publikując swe utwory, a który nie posiada majątku wystarczającego na zapewnienie utrzymania w starości, otrzymuje ze skarbu państwa subwencję w wysokości emerytury starszego urzędnika państwowego”.

Według obliczeń zjazdu literatów w Warszawie kandydatów do tych subwencji znajduje się w Polsce mniej niż 25, przeprowadzenie więc tej wysoce humanitarnej ustawy nie obciąża budżetu państwa.

Masowy wywóz bydła.

Kraków. Od 16 grudnia 1922 r. do 4 stycznia b. r., t. j. w przeciągu 3 tygodni przez stację Kraków przeciągnięto w kierunku granicy 55 wagonów z bydłem i 11 wagonów z nierogaczyną. Wagony z bydłem adresowane były do Trzebin i Białej-Bielskiej, a nierogaczyna na pogranicze koto Królewskiej Huty i do Białej-Bielskiej.

Ze Lwowa.

Sp. dr. T. Piłat.

— Zmarł we Lwowie w 97 roku życia dr. Tadeusz Piłat, profesor statystyki i administracji na Uniwersytecie Lwowskim. W r. 1872 wysłany na praktykę do berlińskiego biura statystycznego, wrócił po 2 latach i objął kierownictwo urzędzonego przez siebie biura statystycznego w Wydziale Krajowym, na którym to stanowisku pozostał do r. 1920.

Sp. p. Piłat brał żywy udział w sprawach Sejmu Galicyjskiego, pozostawiając na stanowisku wiceprezesa Tow. Gospodarskiego członka Rady Macierzy Polskiej i wielu innych instytucji macierze także żywy udział w życiu społecznym. Zmarły pozostawił węższą spuściznę naukową.

Sejm i senat w obecnym składzie.

Wobec powszechnego zainteresowania, czy praca państwowo-twórcza dla dobra Ojczyzny znajdzie w najwyższych ciałach ustawodawczych warunki sprzyjające, oraz jak ugrupują się siły, chętne do takiej pracy, osobliwie wobec żywiołów niepolskich, które w okazałej liczbie weszły do sejmu, podajemy spis imienny członków sejmu i senatu wedle ugrupowań partyjnych, który da podstawę realną do snucia wniosków na temat konsolidacji stronnictw, oraz ich wzajemnego stosunku.

SEJM.

Prezydium Sejmu.

Marszałek: Rataj Maciej, wicemarszałkowie: Seyda Z., Osiecki St., Poniatowski J., Moraczewski J. i Gdyk L.; sekretarze: Harasz A., Ledwoch J., Niedbalski S., Ossowski St., Pużak K., Sołtyk St., Waszkiewicz L., Weinzieher S.

Związek Ludowo-Narodowy.

1) Arcichowski Michał. 2) Dr. Bałicka Gabriela. 3) Belina Tadeusz. 4) Berezowski Zygmunt. 5) Bieńkowski Leopold. 6) Brownsford Kazimierz. 7) Brzostowski Jan. 8) Chądzyński Karol. 9) Chelmoński Adam. 10) Chetnik Adam. 11) Czetwertyński Seweryn. 12) Dobija Ludwik. 13) Dobrzański Stefan. 14) Dzierżawski Aleksander. 15) Dr. Falkowski Stefan. 16) Fudakowski Tadeusz. 17) Gerlicz Wiesław. 18) Dr. Głabiński Stanisław. 19) Gościński Jerzy. 20) Goździk Józef. 21) Dr. Grabski Stanisław. 22) Dr. Harusewicz Jan. 23) Holder-Eggerowa Maria. 24) Dr. Ilski Konrad. 25) Jachymiak Ludwik. 26) Kaczmarek Franciszek. 27) Kadłubowski Zygmunt. 28) Kalenkiewicz Jan. 29) Kornecki Jan. 30) Kowalewski Konstanty. 31) Kozicki Stanisław. 32) Kozłowski Medard. 33) Kryński Wacław. 34) Krzywiński Leonard. 35) Kucharski Władysław. 36) Lippoman Władysław. 37) Lipski Henryk Mieczysław. 38) Ks. dr. Lutosławski Kazimierz. 39) Łażewski Bolesław. 40) Lobacz Stefan. 41) Majewski Stanisław. 42) Manaczewski Józef. 43) Manterys Mateusz. 44) Marweg Jan. 45) Marylski Antoni. 46) Matłusz Józef. 47) Ks. Matus Władysław. 48) Mieczkowski Adam. 49) Mierzejewski Karol. 50) Ks. dr. Nowakowski Marcelli. 51) Petrycki Józef. 52) Pluciński Leon. 53) Popowski Henryk. 54) Dr. Prószyński Marcelli. 55) Próczyński Tadeusz. 56) Puzynianka Irena. 57) Dr. Rabski Władysław. 58) Raczkowski Feliks. 59) Dr. Radziszewski Henryk. 60) Dr. Rab Franciszek. 61) Rawicki Ignacy. 62) Rudnicki Jan. 63) Rymar Stanisław. 64) Rzepecki Karol. 65) Sadzewicz Antoni. 66) Sacha Stefan. 67) Sawicki Szczepan. 68) Dr. Seyda Marjan. 69) Dr. Seyda Zygmunt. 70) Sielski Wawrzyniec. 71) Sobolak Franciszek. 72) Sokolnicka Zofia. 73) Sołtyk Stefan. 74) Sołtysiak Franciszek. 75) Staniszkis Witold. 76) Struss Stefan. 77) Ks. Styczynski Tadeusz. 78) Sykała Julian. 79) Szabeko Ignacy. 80) Szturmowski Piotr. 81) Szymborski Julian. 82) Świecki Tadeusz. 83) Tabaczewski Tadeusz. 84) Tomczak Józef. 85) Trepka Edmund. 86) Wartalski Stanisław. 87) Wierczak Karol. 88) Wierzbicki Andrzej. 89) Wierzbicki Franciszek. 90) Zagałewski Tadeusz. 91) Dr. Załuska Jan. 92) Zamorski Jan. 93) Zdzichowski Jerzy. 94) Zwierzyński Aleksander. 95) Żebrowski Aleksander.

Klub Chrześcijańsko-Narodowy.

1) Ks. Bratkowski Stefan. 2) Chłapowski Alfred. 3) Dr. Chłapowski Kazimierz. 4) Ks. dr. Czui Jan. 5) Dr. Dąbrowski Stefan. 6) Dr. Dubanowicz Edward. 7) Dunin Ludwik. 8) Greiss Bronisław. 9) Haller Józef. 10) Kubik Aleksander. 11) Ks. dr. Londzin Józef. 12) Łuszczewski Konrad. 13) Mania Bronisław. 14) Maślanka Franciszek. 15) Dr. Matakievicz Antoni. 16) Maczyński Czesław. 17) Michalski Jerzy dr. 18) Mrozowski Adam. 19) Ossowski Stanisław. 20) Ozimina Wojciech. 21) Stronicki Stanisław. 22) Wafaszek Franciszek. 23) Wojtkowiak Franciszek. 24) Ks. Wyrebowski Adam.

Klub Chrześcijańskiej Demokracji.

1) Bigoński Edmund. 2) Bitner Wacław. 3) Błażewicz Tadeusz. 4) Bobowski Kazimierz. 5) Chaciński Józef. 6) Cieślak Walenty. 7) Czerniewski Ludomił. 8) Ks. Dachowski Filip. 9) Dclanowicz Stefan. 10) Dr. Dymowski Józef. 11) Ehaust Ignacy. 12) Frackowiak Jan. 13) Fojcik Wilhelm. 14) Ks. Gasiński Franciszek. 15) Gdyk Ludwik. 16) Harasz Antoni. 17) Holecza Karol. 18) Ks. Kaczyński Zygmunt. 19) Kapalczyński Władysław. 20) Kerfanty Wojciech. 21) Kubis Piotr. 22) Kwiatkowski Michał. 23) Łabęda Julian. 24) Marciniak Stanisław. 25) Dr. Mendrys Tadeusz. 26) Mianowski. 27) Nowicki Albin. 28) Ks. Olszański Ignacy. 29) Paczkowski Stefan. 30) Dr. Piechocki Stefan. 31) Piotrowski Adam. 32) Puchała Jan. 33) Rokossowski Kazimierz. 34) Romocki Paweł. 35) Dr. Sikorski Bolesław. 36) Skowronek Tomasz. 37) Stęślicka Halina. 38) Urbański Franciszek. 39) Wichliński Michał. 40) Wojtacha Stanisław. 41) Ks. Wóycicki Aleksander.

Hospitanci:

42) Knothe Bronisław. 43) Ks. dr. Nawrocki Stanisław.

P. S. L.

1) Anusz Antoni. 2) Bednarczyk Józef. 3) Berek Józef. 4) Bielak Jan. 5) Bobek Paweł. 6) Bogusławski Aleksander. 7) Brodacki Jan. 8) Bryl Jan. 9) Bujak Antoni. 10) Byrka Władysław. 11) Cieluch Jan. 12) Cieplak Marjan. 13) Cywaliński Piotr. 14) Dąbski Jan. 15) Dąbrowski Marjan. 16) Dębski Jan. 17) Dubiel Gabriel. 18) Dubrownik Adolf. 19) Erdman Alfons. 20) Fijałkowski Władysław. 21) Gawlikowski Jan. 22) Gruszka Bruno. 23) Gulak Stanisław. 24) Janeczek Michał. 25) Jedynak Jan. 26) Kiernik Władysław. 27) Kowalcuk Józef. 28) Kosydarski Władysław. 29) Lizak August. 30) Łaskuda Michał. 31) Łaszkiewicz Kazimierz. 32) Madejczyk Jan. 33) Makulski Józef. 34) Malik Bronisław. 35) Miedziński Bogusław. 36) Nawrocki Jan. 37) Niedbalski Aleksander. 38) Osiecki Stanisław. 39) Ostrowski Władysław. 40) Pawłowski Jakób. 41) Pieniążek Jan. 42) Pluta Andrzej. 43) Dr. Polakiewicz Karol. 44) Posicki Stefan. 45) Pasicki Antoni. 46) Potoczek Narcyz. 47) Poznański Jan. 48) Przewrocki Marcin. 49) Rataj Maciej. 50) Roman Józef. 51) Rusinek Zygmunt. 52) Saraniecki Adolf. 53) Sikora Wojciech. 54) Sobek Jan. 55) Socha Marcin. 56) Szmigiel Antoni. 57) Szpittal Eugeniusz. 58) Szydłowski Marjan. 59) Dr. Targowski Tadeusz. 60) Toczec Walenty. 61) Wędrzigołski Bronisław. 62) Wilkoński Tomasz. 63) Wiszniewski Stanisław. 64) Dr. Widota Kazimierz. 65) Witos Wincenty. 66) Witos Andrzej. 67) Wojewoda Karol. 68) Wojtowicz Władysław. 69) Wyrzykowski Henryk. 70) Ziętek Ignacy.

Narodowa Partja Robotnicza.

1) Brzeziński Jan. 2) Chądzyński Adam. 3) Ciszak Antoni. 4) Faustyniak Jan. 5) Herz Władysław. 6) Lisiecki Wawrzyniec. 7) Milczyński Marcin. 8) Michałak Walenty. 9) Nader Mikołaj. 10) Pawlak Wojciech. 11) Piecha Stanisław. 12) Popiel Karol. 13) Rabski Zygmunt. 14) Reder Ignacy. 15) Roguszczyk Franciszek. 16) Wachowiak Stanisław. 17) Waszkiewicz Ludwik. 18) Wieczorek Jan.

P. S. L. „Wyzwolenie”.

1) Adamowicz Jan. 2) Bagiński Kazimierz. 3) Ballin Stanisław. 4) Baranowski Wincenty. 5) Dr. Barański Jerzy. 6) Dr. Bartel Kazimierz. 7) Bon Adolf. 8) Chomiński Ludwik. 9) Chyb Franciszek. 10) Cwiatkowski Aleksy. 11) Duro Jan. 12) Dr. Fiderkiewicz Alfred. 13) Hałko Antoni. 14) Hellmann Stanisław. 15) Hołowacz Feliks. 16) Jemielewski Tytus. 17) Kapeliński Franciszek. 18) Kordowski Antoni. 19) Kosmowska Irena. 20) Kościółkowski Marjan. 21) Langier Antoni. 22) Ledwoch Jan. 23) Łypacewicz Wacław.

zecki Sylwester. 26) Niedzielski Tadeusz. 27) Nocznicki Tomasz. 28) Nowak Stanisław. 29) Nowicki Zygmunt. 30) Piotrowski Włodzimierz. 31) Poniatowski Juliusz. 32) Dr. Putek Józef. 33) Rudziński Eustachy. 34) Sanojca Józef. 35) Seib Tomasz. 36) Smola Jan. 37) Szafranek Jan. 38) Stolarski Błażej. 39) Szaban Włodzimierz. 40) Szepiet Antoni. 41) Smiarowski Eugeniusz. 42) Tabor Jan. 43) Tatarczak Stefan. 44) Thugutt Stanisław. 45) Waleron Andrzej. 46) Wojewódzki Sylwester. 47) Wrona Stanisław. 48) Zalewski Jan.

Chłopskie Stronnictwo Radykalne.

1) Dzduch Jan. 2) Kudelski Jan. 3) Ks. Okoń Eugeniusz. 4) Średniawa Kazimierz.

P. P. S.

1) Adamek Józef. 2) Arciszewski Tomasz. 3) Badzian Wincyzław. 4) Barlicki Norbert. 5) Bliszkiewicz Józef. 6) Dr. Bobrowski Emil. 7) Cupiał Jan. 8) Czapiński Kazimierz. 9) Daszyński Ignacy. 10) Dr. Diamand Herman. 11) Dobrowolski Kazimierz. 12) Dziegielewski Józef. 13) Gardecki Zygmunt. 14) Hausner Artur. 15) Jaworowski Raimund. 16) Kuryłowicz Adam. 17) Kwapiński Jan. 18) Dr. Liebermann Herman. 19) Malinowski Marjan. 20) Dr. Marek Zygmunt. 21) Moraczewski Jędrzej. 22) Niedziałkowski Mieczysław. 23) Niski Józef. 24) Pączek Antoni. 25) Dr. Perl Feliks. 26) Piotrowski Zygmunt. 27) Pławski Stanisław. 28) Dr. Pragier Adam. 29) Strausowa Zofia. 30) Pudlarz Franciszek. 31) Pużak Kazimierz. 32) Reger Tadeusz. 33) Smulikowski Julian. 34) Stańczyk Jan. 35) Szczerkowski Antoni. 36) Śledziński Ludwik. 37) Uziembło Władysław. 38) Wolicki Stanisław. 39) Zaremba Zygmunt. 40) Ziemiński Bronisław. 41) Żulawski Zygmunt.

Klub Ukraiński.

1) Bratuń Andrzej. 2) Chrućki Sergiusz. 3) Czuczmał Maksym. 4) Dmitrjuk Wasyl. 5) Komarewicz Wasal. 6) Kozycki Sergiusz. 7) Kozunski Borys. 8) Lubarski Szymon. 9) Łuckiewicz Mark. 10) Makówka Stefan. 11) Paszczuk Andrzej. 12) Pawluk Harjon. 13) Pirogow Mikołaj. 14) Podhorski Samuel. 15) Prystupa Tomasz. 16) Skrzyppa Józef. 17) Tymoszczuk Jerzy. 18) Wasyńczuk Antoni. 19) Wasyńczuk Paweł. 20) Wojtiuk Jakób.

Klub Ukraińsko-Włosiański.

1) Dutczak Iwan. 2) Ks. Ilków Mikołaj. 3) Krawczyzyn Jan. 4) Melnik Semen. 5) Załuski Emiljan.

Klub Białoruski.

1) Baranow Sergiusz. 2) Jakowiuk Szymon. 3) Jeremick Fabjan. 4) Kalinowski Włodzimierz. 5) Kochanowicz Michał. 6) Miotła Piotr. 7) Owsianik Antoni. 8) Rak-Michajłowski Szymon. 9) Rogula Bazyli. 10) Ks. Stankiewicz Adam. 11) Taraskiewicz Bronisław.

Zjednoczenie niemieckie.

1) Daczko Karol. 2) Franz Eugeniusz. 3) Graebe Kurt. 4) Karau Jakób. 5) Klinke Józef. 6) Krajczyński Otton. 7) Kronig Artur. 8) Moritz Berthold. 9) Nauman Eugeniusz. 10) Piesch Robert. 11) Rosumek Jan. 12) Somscher Otto. 13) Spickerman Józef. 14) Utta August. 15) Włodasch Karol. 16) Zerbe Emil.

Koło żydowskie.

1) Rabin Brot Szmul. 2) Eisenstein Karol. 3) Farbstein Heszel. 4) Dr. Federbusch Szymon. 5) Dr. Feldman Szymon. 6) Frostig Mojżesz. 7) Grünbaum Izaak. 8) Hartglas Maksymilian Apolinary. 9) Dr. Hausner Bernard. 10) Heller Zwi. 11) Helman Mojżesz. 12) Dr. Insler Abraham. 13) Dr. Jonas Rubin. 14) Kirsbaum Eljasz. 15) Rabin Lewin Aron. 16) Lewinson Abram. 17) Lubliński Stuczyński Michał. 18) Mincberg Lejb. 19) Pomeranc-Melzerowa Róża. 20) Dr. Reich Leon. 21) Reizes Henryk. 22) Rosenblatt Jerzy. 23) Dr. Rosmarin Henryk. 24) Dr. Schiper Ignacy. 25) Dr. Schreiber Dawid. 26) Dr. Silbersztejn Adolf. 27) Dr. Sommerstein Emil. 28) Stempel Fajwel. 29) Syrkis Lejzor. 30) Rabin Szapira Majer. 31) Dr. Thon Ożjasz Abraham. 32) Dr. Weinzieher Salomon. 33) Wiślicki Wacław. 34) Dr. Wygodzki Jakób.

Związek proletariatu miast i wsi.

1) Królikowski Stefan. 2) Łańcucki Stanisław.

Dzicy.

1) Krempa Franciszek. 2) Baukratz Artur. 3) Prylucky Nojach. 4) Serebrennikow Mikołaj. 5) Śliwiński Hipolit. 6) Wóycicki Aleksander.

SENAT.

Prezydium Senatu.

Marszałek: Trampczyński Wojciech; wicemarszałkowie: Bojko J., ks. Stychel A., Woźnicki J.; sekretarze: Banaszek A., Bielawski B., Gloger M., Kopciński S. oraz J. Kruk.

Związek ludowo-narodowy.

1) Dr. Adam Ernest. 2) Baliński Ign. 3) Bartoszewicz Joachim. 4) Bielawski Bolesław. 5) Bojanowski Michał. 6) Ks. Bolt Feliks. 7) Brun Stanisław Gustaw. 8) Dr. Godlewski Emil. 9) Grabski Władysław. 10) Hempel Joachim. 11) Jabłonowski Władysław. 12) Karpiński Stanisław. 13) Kiniorski Marjan. 14) Koskowski Bolesław. 15) Kowalczyk Jan. 16) Krzykowski Błażej. 17) Lipkowski Stanisław. 18) Łaszc Jan. 19) Malinowski Waclaw. 20) Manterys Stanisław. 21) Orliński Henryk. 22) Popowski Tadeusz. 23) Puławski Ludomir. 24) Siciński Michał. 25) Siemiński Julian Władysław. 26) Stecki Jan. 27) Ks. Stychel Antoni. 28) Szebeko Józefa. 29) Zdanowski Juliusz.

Klub chrześcijańsko-narodowy.

1) Cieński Tadeusz. 2) Czartoryski Witold. 3) Glogier Maciej. 4) Kasznica Stanisław. 5) Lewakowski Zygmunt. 6) Łubieński Leon. 7) Polczyński Leon. 8) Ks. biskup Sapieha Adam. 9) Szarski Marcin. 10) Szuldrzyński Tadeusz. 11) Ks. arcybiskup Teodorowicz Józef.

Klub chrześcijańskiej demokracji.

1) Ks. Adamski Stanisław. 2) Ks. Albrecht Jan. 3) Ks. Brandys Paweł. 4) Nowodworski Stanisław. 5) Smólski Stefan. 6) Dr. Thullie Maksymilian. 7) Ks. Żebrowski Leon.

P. S. L.

1) Dr. Biały Stanisław. 2) Błyskosz Józefat. 3) Bojko Jakób. 4) Dr. Buzek Józef. 5) Dr. Dobrucki Gustaw. 6) Długosz Władysław. 7) Hammerling Ludwik. 8) Jachowicz Józef. 9) Kaniowski Tadeusz. 10) Kędzior Andrzej. 11) Kruk Józef. 12) Krzyżanowski Bronisław. 13) Nowak Stanisław. 14) Ścibor Franciszek. 15) Średniawski Andrzej. 16) Wystouch Bolesław. 17) Dr. Nowak Julian.

N. P. R.

1) Banaszek Antoni. 2) Kierczyński Jan. 3) Szychowski Julian.

P. S. L. „Wyzwolenie”.

1) Gaszyński Stanisław. 2) Januszewski Waclaw. 3) Kaliński Stanisław. 4) Karnicka Aleksandra. 5) Nowicki Zygmunt. 6) Osiński Saturnin. 7) Woźnicki Jan. 8) Zubowicz Piotr.

P. P. S.

1) Englisch Jan. 2) Dr. Kopciński Stefan. 3) Limanowski Bolesław. 4) Misiołek Leon. 5) Posner Stanisław. 6) Praus Ksawery. 7) Siedlecki Stanisław.

Zjednoczenie niemieckie.

1) Busse Jerzy. 2) Hasbach Erwin. 3) Mayer Kurt. 4) Stuldt Karol. 5) Szczepanik Tomasz.

Koło żydowskie.

1) Dr. Bienenstock Maks. 2) Dr. Braude Markus. 3) Deutscher Mojżesz. 4) Inż. Koerner Moses Elias. 5) Rabin Kowalski Lejba. 6) Mendelsohn Uszer Izrael. 7) Dr. Ringel Michał. 8) Dr. Rotenstreich Fiszal. 9) Rabin Rubinstein Izaak. 10) Szereszewski Rafał. 11) Truskier Abraham Adolf. 12) Dr. Wurzel Julian.

Dzicy.

1) Kasperowicz Maciej. 2) Ks. Maciejewicz Stanisław.

Klub Białoruski.

1) Bohdanowicz Wacław. 2) Nazarewski Aleksy.

Klub Ukraiński.

1) Czerkawski Michał. 2) Gersztanski Domjan. 3) Karpiński Aleksander. 4) Lewczanowska Helena. 5) Markowicz Leon. 6) Pasternak Jan.

(Dokończenie nastąpi.)

Co słysząc na Pomorzu?

Grudziądz.

(Własna korespondencja „Gazety Gdańskiej”.)
Początek karnawału. — Konferencja drożyniana. — Z teatru. — Konferencja działdowska.

Tegoroczny karnawał rozpoczęli funkcjonariusze policyjni zabawą taneczną w Hotelu Warszawskim w dn. 4 stycznia. Wieczór urozmaicali artyści z kabaretów Bonbonierki i Szydlika. Gości było bardzo dużo, sale przepełnione. P. prezydent miasta z radcami, radni miejscy i dużo wybitnych osób z obywatelstwa zaszczyliło zabawę, dając wyraz życzliwości dla naszych stróżów bezpieczeństwa publicznego. Zebrano bardzo okazałą sumę na wdowy i sieroty po zmarłych policjantach. — W ślad za policją poszło nowo założone Koło Hallerczyków i urządziło w ubiegłą niedzielę zabawę w Bazarze. I tu bawiono się ochoczo.

Nie tak wesoło było na środowej Konferencji Drożynianej w ratuszu, w której brali udział przedstawiciele wszelkich warstw społeczeństwa, posłowie Krzywiński i Reder i p. senator mec. Szychowski. Tu rozwinęła się przed uszami zgromadzonych cała zgroza naszego obecnego położenia ekonomicznego, wzrost cen prawie z każdą godziną na artykuły codziennej potrzeby. Zebranie zagał prezydent miasta p. Włodek podając cele zebrania t. j. zajęcie stanowiska wobec palącej sprawy drożynianej. Pan poseł Krzywiński zabiera jako pierwszy głos, iż obecna drożyna nie jest uzasadniona spadkiem waluty; inne momenty składają się na to, a mianowicie, iż żywność w Gdańsku podskoczyła tak wysoce, iż płaci się tam niemi. markę za polską markę. Pan Mazuch wywodzi w dłuższej przemowie, iż Rząd Centralny powinien się tą sprawą zająć energicznie i sanacja stosunków powinna nastąpić od spodu. Mówca żąda zamknięcia granicy, sekwestracji artykułów spożywczych i ziemi, kontroli producentów rolnych, kontroli młynów i wszelkich piekarni i sklepów żywnościowych. Pan prokurator Wierski odpiera zarzuty, jakie spotykają często władzę jego, iż czasami traktuje się sprawę za łagodną w drugich wypadkach wymierza się ogromne kary. Prokurator obraca się tylko w zakresie przepisów praw i inaczej działać nie może. Niektóre z tych przepisów już nie odpowiadają wymaganiom chwili i obecnemu stanowi handlu. Senator mec. Szychowski widzi jedynie w natychmiastowym zamknięciu granic Pomorza sanację i podaje następujący projekt rezolucji:

„Rząd Centralny zechce, aby zapobiec z dnia na dzień wzmagającej się drożynie mianowicie na Pomorzu, zamknąć granicę Pomorza dla nadmiaru wywozu bydła i płodów rolniczych codziennej potrzeby.”

Nad tym projektem powitany przez akłamację wywiązuje się bardzo ożywiona dyskusja. Poseł Reder domaga się, aby rezolucję jeszcze ostrzej postawić, ażeby Rząd wiedział, iż naród jest blisko rozpacz i Rada Miejska nie może odpowiadać za skutki samopomocy, jakich się w danym razie ludność chwyci. Zostaje wybrana komisja redakcyjna, która zestawia odpowiednią rezolucję. (Podaliśmy już ją onegdaj. — Przyp. Red.)

Poseł Krzywiński radzi, aby rezolucję tę, którą zebranie przyjmuje; porozić do wszystkich miast Pomorza i Poznańskiego, aby tem skuteczniej sprawę przedstawić rządowi. Pan prez. Włodek jako przewodn. Związku miast pomorskich przyrzeka to uczynić.

Pan radca Klimek ubolewa nad wzrostem nagłym cen na cukier, sól, sodę, naftę itd. a przedewszystkiem na chemikalia, które dosięgają wprost bajkowych cen, nieprzystępnych wogóle dla biedniejszej publiczności. Materiał na jeden półgrosz wynosi około 20 tys. marek. I w tym kierunku powinien rząd wkroczyć. Pan Statkiewicz zwraca się przeciw rzecznikom, u których ceny co godzinę wzrastają. Na ostatnim targu kosztował funt mięsa rano 2400 mk., w południe zaś 2900. Wzywano wszystkie warstwy społeczeństwa, aby ręką w rękę zwalczały drożynę. Na tem zakończyło się owe bardzo ciekawe zebranie.

Kto się chciał po tem ciężkim posiedzeniu rozweselić poszedł do Teatru Miejskiego na premierę znanych Mosera „Spirytystów”, w przekładzie naszego wodewulisty toruńskiego p. C. Danielewskiego. Trzeba wiedzieć, iż nasz teatr posiada cały szereg młodych i młodszych artystów, których nazwiska często się szuka napróżno na afiszu, a których zespół nazywa się tu ogólnie „szkołą” p. „profesora” Andrzejewskiego. Wspomniana farsa dała im szerokie pole do popisu a ich lepsze lub gorsze postępy a czasami jeszcze groteskowe ruchy bawiły doskonale publiczność dość licznie zebraną. W szczegółach subtelnie opracowaną postać Lorda Marslanda przedstawił nam p. Łożński, młody bardzo utalentowany artysta. Excentryczny w swej grze p. Zbyszkowski znalazł się znakomicie w excentrycznej postaci Lorda Macdonalda. Paniom Zbierzyńskiej i Kostekiej niestety komplementów powiedzieć nie mogę, za to zasługuje na uwagę gra p.

Szczególna w swoim rodzaju konferencja odbyła się w ubiegły poniedziałek na sali ratuszowej i to na tle nieporozumień wynikłych między Polakami-katolikami i ewangelikami w powiecie działdowskim. Inicjatorem konferencji był Zw. Obrony Kresów Zachodnich, którego delegat z Poznania p. St. Hulanicki i prezes okręgu pomorskiego p. Dr. Maj brał w niej udział, razem z szeregiem obywateli grudziądzkich i działdowskich. Po 3 godzinnych nadadach wyjaśniły się wszelkie nieporozumienia i przyszło do obustronnej zgody. Na przyszłość postanowiono załatwiać podobne spory w Komitecie, który ma się w tym celu utworzyć w Działdowie w ścisłym porozumieniu z Zw. O. K. Z. Mę.

Gdynia.

Wycieczka Kaszubska do Warszawy i Krakowa.

Oddział w Gdyni Ligi Żegluga Polskiej organizuje w końcu lutego wycieczkę Kaszubów z wybrzeża do Warszawy i Krakowa.

Zarządowi chodzi o zaznajomienie Kaszubów z przepęknymi zabytkami kultury i siły twórczej polskiej, której tak wiele przejawów znajdujemy w prastarych naszych grodach. Poza tem zarząd mniema, że najlepszym łącznikiem poszczególnych części narodu, jest wzajemne poznanie się i zbliżenie.

Zadanie zarządu ułatwia gorące i szczere przyjęcia w obu ośrodkach Polski i pomoc w skutecznieniu zamierzenia, na jaką słusznie zarząd liczy w pierwszej linii ze strony Dyrekcji Kolejowej.

Wyjazd projektowany jest na dzień 28 lutego a drogę tak rozliczono, aby 4 marca być w Krakowie na uroczystej Mszy świętej i usłyszeć wszechwładny głos potężnego „Zygmunta”. Udział w wycieczce wzięć mogą przedewszystkiem Kaszubi z wybrzeża morskiego, zarówno rybacy, jakoteż i rolnicy. Liczba osób jest jednak bardzo ograniczona, bowiem nie może przemeść 45, wobec czego decydować będzie kolejność zapisu. Zapisy, z podaniem dokładnego adresu, imienia i nazwiska oraz wieku, przyjmuje Zarząd Ligi w Gdyni tylko do dnia 10 lutego. Po tym terminie zgłoszenia przyjmowane nie będą. Zarząd dokłada wszelkich starań, aby konta wycieczki były jak najmniej, jednak określić je będzie można dopiero po 1 lutego r. b. — Zarząd Ligi.

— W sprawie rent wów, sierot i inwalidów. Wojewoda pomorski wydał pod liczbą I b. 4127/22 następujący ważny okólnik: Wnoszone do urzędów Państwowych podania stron w sprawach rent wów, sierocych i inwalidzich, unormowanych ustawą z d. 18. 3. 1921 r. (Dz. Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nr. 32, poz. 195), podania w sprawie zasiłków wojskowych, dalej w wypadkach, w których wymagane jest wykazanie obywatelstwa polskiego, podania o świadectwa przynależności (certyfikaty) wnoszone do urzędów Państwowych celem dołączenia tych świadectw do sprawy o rentę wdową, rzeczową lub inwalidzką, wreszcie same świadectwa przynależności do określonego właśnie celu przeznaczone, nie podlegają opłacie stempelowej.

Świadectwa przynależności, wydawane przez władze samorządowe, oraz podania wnoszone do władz samorządowych o takowe świadectwa nie podlegają opłacie stempelowej na rzecz Państwa.

— Toruń. (Zatarg w Kasie chorych zlikwidowany.) Jak się dowiadujemy doszło do porozumienia pomiędzy Związkiem lekarzy a tu-tejszą Kasą chorych. Lekarze przyjmują więc znowu pacjentów z Kasy chorych bez opłaty honorarium. Jest nadzieja, że podobna umowa zawarta będzie wkrótce we wszystkich miejscowościach Pomorza.

— Grudziądz. Prezydent Pomorskiej Izby Skarbowej, p. Stanisław Obrud, został powołany przez Prezydium Rady Ministrów na stanowisko delegata do rokowań polsko-niemieckich w Dreźnie. Czasowe kierownictwo Izby Skarbowej sprawować będzie p. radca Solma.

— Kartuzy. (Ceny targowe.) Ruch na ostatnim targu nie był bardzo ożywiony; towarów jednak zwieziono w znacznych ilościach. Za funt masła płacono 3300—3500 mk., za mendel jaj 2400—2500 mk., za wołowinę, skopowinę i cielęcinę płacono 1300—1500 mk., za wieprzowinę 2000—2500 mk., za litr jabłek 280 mk., za kapustę 300—320 mk., za marchew 180 mk., za funt ryb 500 mk.

Kronika Gdańska.

Styczeń

13

Sobota

Dzisiaj: Hilarego Jutro: Feliksa M.

Wschód słońca o godzinie —
Zachód o godzinie —
Wschód księżycy o g. — popoł.
Zachód o godzinie — rano.

Stan wody w Wiśle dnia 11 stycznia

	czarodział	ostatnie
pod Toruniem	2,56	+ 2,52
pod Chełmem	2,68	+ 2,34
pod Kurzebrakiem	3,28	+ 3,07
pod Tczewem	3,60	+ 3,38
pod Schiewenhorst	2,76	+ 2,64
pod Fordonem	2,64	+ 2,43
pod Grudziądzem	3,62	+ 2,72
pod Malborkiem	—	—
pod Einlaue	3,00	+ 2,88

ni gdańskiej gwiazdka polskiej dziatwy szkolnej, urządzona staraniem Gminy Polskiej. Obecni byli w zastępstwie Generalnego Komisarza p. ministra, który kazał się unewinnić, pp. dr. Marchlewski i p. konsul Kiermieniecz z szeregiem urzędników Generalnego Komisarjatu, Najprzew. ks. Biskup O'Rourke, prezes Dyrekcji kolejowej w Gdańsku itd. Z załem zaznaczyć jednak należy, że nieobecnością świecła inteligencja gdańska oraz Koło Polskie w sejmie gdańskim z wyjątkiem posłów pp. Grobelskiego i Jedwabskiego. A przecież właśnie uroczystość gwiazdkowa powinna złączyć wszystkie stany bez wyjątku.

Uroczystość zagał — po powitanii gości — dłuższem przemówieniem prezes Gminy Polskiej, p. Stanisław Leszczyński, wyjaśniając dzieciom, że stoi za nimi całe społeczeństwo, wobec którego one w przyszłości spełnią swe obowiązki.

Następnie ks. Komorowski w przepięknych słowach scharakteryzował znaczenie gwiazdki wogóle, a szczególnie dla dziatwy, podkreślając, że Gmina Polska urządziła nniejszą uroczystość dla polskiej dziatwy szkolnej w Gdańsku. Zakończył swoją piękną mowę apelem do powszechnej zgody w społeczeństwie polskim.

Po przemowie ks. Komorowskiego nastąpił bardzo urozmacony i bogaty program występów dziatwy na scenie. A więc wystąpił kilkakrotnie chór dziatwy pod batutą nauczyciela p. Świechockiego, który odśpiewał nadzwyczaj udatnie szereg kolend na kilka głosów, wygłoszono kilka deklamacji i przedstawiono kilka żywych obrazów. Ćwiczeniem śpiewu i deklamacji zajął się niestrudzony w pracy wychowawczej p. Świechocki, za co należy mu się serdeczne podziękowanie.

Ogólnie podobał się występ 5-letniego Belwona i 5-letniej Gołbiewskiej, którzy i zaśpiewali i zadeklamowali, a w końcu mały Belwon śpiewał i tańczył Kujawiaka. Oczywiście występ tych malców wywołał burzę oklasków.

Chór „Lutni” gdańskiej pod batutą p. Feliksa Muzyka odśpiewał bardzo udatnie trzy kolendy kompozycji Galla.

Z kolei grono dziewczątek oliwskich odtańczyło z wdziękiem balet „Na ślizgawce”, kompozycji p. Wiewiórowskiej z Oliwy. W końcu odegrało grono amatek i amatorów z Oliwy, — młodszych i starszych — utwór pt. „Św. Bernardyta”. Amatorki i amatorzy wywiązały się znakomicie ze swego zadania. Sztukę wprowadziła niestrudzona w pracy narodowej i społecznej kierowniczka ochrony oliwskiej p. Stefania Antczakówna, za co się jej, jak i dziatwie oraz zespołowi amatorskiemu z Oliwy, należy najserdeczniejsze podziękowanie.

Po skończeniu programu nastąpił podział podarków, na które składały się materiały na bieliznę, książki oraz łakocie. Sala w stocznicy była zapelniona dziatwą i rodzicami.

* Zwracamy uwagę na ogłoszenie administracji podatkowej w sprawie odciągania 10% od zarobków i pensji na podatek.

* Wrzeszcz. Gwiazdka dla dzieci w Wrzeszczu odbędzie się w sali „Kleinhammerpark” tuż obok dworca, w niedzielę, d. 14 b. m. o godz. 5 po poł. Na uroczystość tę uprasza się bardzo serdecznie wszystkich rodaków i przyjaciół dzieci, aby przez swoją obecność uczcić to święto dzieci.

Tow. Polek, Scheffsowa.

* Polskie wykłady powszechne w Gdańsku. Z powodu zasłabnięcia prelegenta zapowiadany na niedzielę 14 bm. wykład Jana Pietrzyckiego na temat „Ostatni ton polskiego romantyzmu — Stanisław Wyspiański” zostanie odwołany.

* Osobiste. W tym miesiącu opuścił Gdańsk jako miejsce stałego pobytu ks. Wojciech Mondry, dyrektor administracji wydawnictwa „Gazety Gdańskiej”. W polskiej prasie gdańskiej tkwił ks. Mondry od grudnia 1920 r., początkowo w „Dzień. Gdańskim”, następnie w zjednoczonym wydawnictwie „Gaz. i Dzień. Gd.”, a wreszcie wyłącznie w piśmie naszym. Pracował przeważnie w administracyjnej części pism, ale chętnie udzielał się też w części redakcyjnej, referując tu z wielkim znanstwem i umiejętnością przeglądy spraw religijnych, jak nie mniej pisząc o życiu rodaków naszych w Prusach wschodnich. Poza działalnością swą prasową zaznaczał się ks. Mondry wybitnie w życiu społecznym Polu gdańskiej. Znany był tu ze swych kazań patriotycznych, znany jako prelegent w różnych towarzystwach, organizator i inicjator niejednej zdrowej akcji społecznej, zawsze chętny i zapalny, gdy chodziło przysłużyć się czemuś w pracy narodowej. Jako duszpasterz był też na usługach wojskowi polskiej w charakterze kapelana marynarki wojennej.

Obecnie przenosi się ks. Mondry do Częstochowy, gdzie obejmuje stanowisko rektora kościoła św. Jakóba i prefekta szkoły handlowej stowarzyszenia kupców. Życzymy mu, aby w nowym miejscu swej przyszłej działalności spotkał się z takim uznaniem i tyle przyjaźni znalazł tam, ile zostawił jej w Gdańsku.

* Walne zebranie Tow. śpiewaczego „Monia”.

Wszelkie listy zwyczajne i rekomendowane

oraz przekazy pieniężne

dla „Gazety Gdańskiej”

prosimy adresować:

Zjednoczone Wydawnictwa

Pism Polskich w Gdańsku

Sp. z o. p.

Depesze

Sporne kwestje polsko-gdańskie co do byłej własności Rzeszy niemieckiej.

Arbitraż Konsula włoskiego, p. Bertanziego.

zebranie Tow. śpiewaczego „Moniuszko“, które zagał prezes p. Hamada hasłem „Cześć pieśni!“ Po przeczytaniu porządku obrad i protokołu z ostatniego posiedzenia, dał p. Strzelecki krótki zarys z historii założenia i rozwoju chóru męskiego „Moniuszko“. Prezes p. Hamada usłyszał jeszcze kilka uwag, poczem sekretarz p. Schmidt zdał obszerniejsze sprawozdanie, z którego wynika, że odbyło się 1 walne, 9 miesięcznych i 2 nadzwyczajnych walnych zebrań i 74 lekcji. W ciągu roku ubiegłego wstąpiło do Tow. 21 członków czynnych i 10 nieczynnych, wystąpiło zaś 3 członków czynnych, tak że Tow. liczy obecnie 78 członków. W zastępstwie skarbnika, który w ciągu zeszłego miesiąca opuścił Gdańsk, zdał sprawozdanie kasowe sekretarz. Dochodu było w roku 1922 80 144,10 mkn. i 7034 mkp., rozchodu 56 982,05 mkn. i 4 845 mkp. Saldo na rok 1923 wynosi więc 29 152,05 mkn. i 2 189 mkp. Po sprawozdaniu bibliotekarza ustąpił dotychczasowy zarząd.

Wybrano więc biuro, w skład którego weszli pp. Szymański, prezes okręgowy, jako marszałek, Malach jako sekretarz, oraz Kufel i Strzelecki jako ławnicy.

Wybrano następnie nowy zarząd, który tworzą: pp. Hamada prezes, Kozłowski wiceprezes, Malach sekretarz, Klein zast., Schmidt skarbnik, Jachimczak dyrygent, Klimk b'bljotekarz, Gliwiński zast., dr. Ładziński i Strzelecki ławnicy. Rewizorami kasy wybrano pp. Sikorskiego i Fredera.

Po objęciu urzędowania przez nowy zarząd, podziękował prezes p. Hamada w imieniu zarządu za zaufanie i zaapelował do członków, aby łecnie i regularnie uczęszczali na lekcje. Po dłuższej i ożywionej dyskusji uchwalono podwyższyć składki miesięczne z 10 na 200 mk. dla członków czynnych i 300 mk. dla nieczynnych. Po załatwieniu jeszcze kilku spraw internych, zamknął prezes około godz. 10 roczne walne zebranie.

* Polski Inspektorat Cel na obszar W. M. Gdańska zawiadania, że biura jego znajdują się obecnie przy ul. Neugarten 7.

* Służba lekarska w niedzielę. W niedzielę, dnia 14 pełnić będą służbę lekarską w Gdańsku Dr. Neumann przy Langgasse 56, Tel. 1390; Dr. Meyer Elisabethwall 7, Tel. 1375 i Dr. Bing Vorstadt. Graben 33 a, tel. 3787.

We Wrzeszczu Dr. Abraham Hauptstr. 120, tel. 1186 i Tiede Brunshöferweg 1, tel. 1416. W Nowym Porcie dr. Wobbe Sasperstr. 10, tel. 1922.

* Cynizm i przewrotność. Z artykułu naszego w obronie ks. kardynała Dalbora zrobił oślawiony „Przegląd Wiecz.“ napasę nacjonalistów na ks. kardynała Kakowskiego. W telegramie do Warszawy zaznacza gdański korespondent powyższego pisma, że „Gazeta Gdańska“ podejmuje nieprzychylną wobec obcych dyskusję nad kwestją prymasostwa w Polsce, że... w „przejrzystych słowach insynuacji J. E. kardynałowi Kakowskiemu, że „za podszeptami żydowsko-masońskimi“ chciałby „z prymasostwa zrobić przedmiot pewnego rodzaju odznaczenia i zależnie od plebiscytów opinii przenosić się raz do Warszawy, to znowu gdzie indziej“.

Ubolewa w końcu, że „Gazeta Gdańska“ wychodzi poza obreby polskiej władzy narodowej i jest dla naszych sądów niedosięgalną“.

Denuncjant i najordynarniejszy kłamca — tyle można powiedzieć o wspomnianym korespondencie. Myśmy właśnie wystąpili najkategoryczniej przeciw podnoszeniu dyskusji w kwestji prymasostwa, którą to dyskusję chciał zainaugurować „Przegl. Wiecz.“ i wykazaliśmy, że dyskusja ta byłaby na rękę żydom i masonom, którzyby najchętniej i z tej kwestji chcieli zrobić sprawę dowolnego wyboru, aby może i w niej grać rolę „języczka u wagi“, jak w sejmie i zgromadzeniu narodowym. „Przeglądowi Wiecz.“ nieprzyjemne jest odkrycie tych podszeptów żydowsko-masońskich i insynuacji nam, jakobyśmy odpowiedziałym za nie czynili ks. kard. Kakowskiego. Co na to odpowiadać? Podziwiać można cynizm i przewrotność korespondenta, ale dyskutować z nim trudno. Zawsze wynajdzie nowe kłamstwo i oszczerstwo i wołać będzie o sądy...

Towarzystwa.

Roczne walne zebranie Tow. Ludowego „Jedność“ w Gdańsku odbędzie się w poniedziałek 15 bm. o godz. 7 wiecz. w Gminie Polskiej. Na porządku dziennym sprawozdanie zarządu z działalności zeszłorocznej i wybór nowego zarządu. Jak najliczniejsze przybycie członków konieczne. Zarząd.

Walne zebranie sekcji krawców odbędzie się we wtorek, 16 bm. o godz. 7½ wiecz. w gminnym polskim. Przybycie wszystkich człon-

Gdańsk, 12 I. (PAT.) Między rządem polskim a gdańskim wyłoniła się różnica zapatrywań, jak należy w niektórych punktach interpretować decyzje komisji międzysojuszniczej podziału mienia państwowego w Gdańsku z dn. 9 i 11 marca 1922. W szczególności spornym było, czy Polsce przyznany został:

a) Teren położony między dwoma budynkami t. zw. „Korpsbekleidungsamt na Hansaplatz, przydzielonymi jak wiadomo Polsce, tudzież b) dom mieszkalny dla żonatych podoficerów i barak, położony w pobliżu przyznanych Polsce koszar artyleryjskich w Neufahrwasser; dalej c) czy pas o 50 metrach szerokości wzdłuż toru kolejowego, jaki przypadł Polsce z wielkiego placu ćwiczeń we Wrzeszczu, należy wytyczyć od granicy terenu, będącego obecnie w posiadaniu kolei i częściowo wydzierżawionego administracji kolejowej przez fiskus wojskowy, czy też od granicy własności kolejowej i d) jak należy odgraniczyć północne skrzydło b. lazaretu wojskowego na placu Heveliusa, które zostało przyznane Polsce na pomieszczenie poczty polskiej.

Powyższe sporne kwestje przedłożyły obie strony do arbitrażu członka komisji międzysojuszniczej konsula włoskiego w Gdańsku p. Bertanziego, który rozważywszy je z całą głębokością i sumiennością, rozstrzygnął je w następujący sposób:

ad 1. Teren sporny, położony między dwoma budynkami, przydzielonymi Polsce, przyznany jest Polsce; jednakże W. M. Gdańsk będzie mogło zabrać barak, jaki się tam obecnie znajduje.

ad 2. Dom mieszkalny dla żonatych podoficerów i barak z cegieł w Neufahrwasser, jako leżące poza głównym obwozem koszar, są przydzielone W. M. Gdańskowi.

ad 3. Pas terenu szerokości 50 metrów wzdłuż toru kolejowego, przecinającego t. zw. wielki plac ćwiczeń we Wrzeszczu należy wytyczyć począwszy od granicy terenu obecnie faktycznie używanego przez administrację kolejową.

ad 4. Przyznane Polsce północne skrzydło lazaretu obejmuje całą fasadę od strony placu Heveliusa, przyczem rozdział między skrzydłem północnym i zachodnim, przyznaniem Gdańskowi powinien być dokonany przez przecięcie korytarza skrzydła zachodniego, między pierwszym a drugim oknem, przyczem schody po przeprowadzeniu robót adaptacyjnych pozostałyby przy W. M. Gdańsku. Polsce przyznany zostaje również cały teren między drogą publiczną a fasadą, dalej dostęp do wewnętrznego podwórza z lewej fasady, jak również część podwórza wewnętrznego, sięgającego na głębokość do pawilonu z drzewa, zaś na szerokość do alei.

Zaprzeczenie Ministerstwa Skarbu.

Warszawa, 12 I. (PAT.) Ministerstwo skarbu podaje do wiadomości: W niektórych pismach warszawskich ukazała się notatka o wydanym przez ministerstwo skarbu zakazie dokonywania transakcji walutowych i zawieszenia notowań na

giełdzie warszawskiej. Ministerstwo skarbu stwierdza, że wiadomość powyższa jest fałszywa. Transakcje walutowe są na giełdzie w dalszym ciągu dokonywane, a ceduły giełdowe podają urzędowy kurs walut zagranicznych.

Komisja inżynierów rozoczęła działać.

Ścisłe rewizje w kopalniach.

Berlin, 12. I. (AW.) Komisja inżynierów francuskich, belgijskich i włoskich w Essen rozpoczęła dziś działalność. Ma ona polegać na zebnaniu materiału statystycznego co do produkcji węgla i żelaza w ostatnich 2 latach w stosunku do produkcji przedwojennej, wobec wywiezienia przez syndykat ksiąg i archiwów do Hamburga. W tym celu nastąpią ścisłe rewizje we wszystkich kopalniach żelaza i węgla. Dążeniem komisji będzie przytem — jak jeden z jej członków

oświadczył — podniesienie produkcji do poziomu przedwojennego. Dziś przed południem odbyła się konferencja inżynierów, na której czele stoi znany z działalności na G. Śląsku generalny inspektor kopalń francuskich Cost z przedstawicielami przemysłowców westfalskich i władz. Przedstawicielom niemieckim zwrócono uwagę na konieczność kontynuowania dostaw węgla dla reparacji, dla lewobrzeżnej Nadrenji i terenów świeżo zajętych.

Stanowisko Rządu polskiego wobec zamachu litewskiego na Kłajpedę.

Warszawa, 12. I. AW. Wczoraj rada ministrów zastanawiała się m. in. nad zamachem na Kłajpedę. Min. Skrzyński oświadczył, że rząd wysłał do rady ambasadorów notę z protestem przeciw pogwałceniu przez Litwę traktatu wersalskiego, który gwarantuje na terytorium kłajpedzkie zwierzchnictwo wielkich mocarstw. Rząd polski wyraża w nocie tej nadzieję, że rada ambasadorów w najkrótszym czasie przy-

wróci stan poprzedni i zapewni nienaruszalność tego terytorium.

Warszawa, 12. I. (AW.) Przedstawicielom prasy oświadczył premier Sikorski, że w kwestji Kłajedy Polska nie ma zamiaru występować indywidualnie i że w akcji przeciw gwałtom Litwy kowieńskiej Rząd polski będzie się solidaryzował i współdziałał z rządami wielkich mocarstw.

Do naszych Czytelników!

Z powodu dewaluacji marki, skutkiem czego drożyzna się wzmacza, a więc podrożał znowu papier i robocizna, zmuszani jesteśmy podwyższyć z dniem 1 lutego przedpłatę na „Gazetę Gdańską“.

Przeplata wynosić będzie w Polsce 2500 mkp., do czego dochodzi opłata pocztowa 300 mk. i koszty manipulacyjne w kwocie 150 mk., tak, że „Gazeta Gdańska“ razem kosztować będzie na miesiąc luty 2 950 mk.

W Wolnem Mieście Gdańsku i w Niemczech kosztować będzie „Gazeta Gdańska“ na miesiąc luty.

1 000 mk. niem.

Ponieważ urząd pocztowy w Gdańsku z powodów formalnych nie przyjął naszego wniosku o podwyższeniu przedpłaty na miesiąc, przeto przyjmować będzie tylko 500 mk. jako przedpłatę. Wobec tego zmuszeni jesteśmy poprosić naszych Czytelników w Wolnem Mieście i Niemczech, aby bezzwłocznie, a najpóźniej do 25 stycznia, przysłali na ręce nasze przekazem lub wpłacili na konto czekowe Gdańsk 1307 różnicę w kwocie 500 mk. niem. Prosimy przekazy adresować:

GDAŃSK, Städtgebiet 12.

Listowi przyjmują przedpłatę na „Gazetę Gdańską“ na miesiąc luty

od 15 do 25 stycznia 1923 r.

We własnym więc interesie Szan. Czytelników prosimy, aby zechcieli skorzystać z tej okazji i zamówili na czas „Gazetę“, gdyż w przeciwnym razie nastąpi przerwa w dostarczaniu jej.

Wydawnictwa „Gazety Gdańskiej“

Nabożeństwa.

Kościół św. Mikołaja. W niedzielę, 14 b. m. o godz. ½ 12 nabożeństwo polskie z kazaniem. Wrzeszcz. W niedzielę 14 b. m. odbędzie się o 11½ Msza św. z polskim kazaniem.

Wiadomości gospodarcze.

Notowania poznańskiej giełdy bydlęcej:

z dnia 12. I. 1923 r.

Bydło I Kl.	220 000	—240 000
Bydło II	170 000	—190 000
Bydło III	120 000	—140 000
Cielęta I	240 000	—250 000
Cielęta II	200 000	—220 000
Cielęta III	—	—
Swinie I	390 000	—
Swinie II	370 000	—
Swinie III	300 000	—350 000
Owce I	150 000	—170 000
Owce II	—	—
Owce III	—	—
Za parę prosiąt	160 000	—180 000

Uposobienie: Bardzo ożywione.

Notowania oficjal. Poznańskiej Giełdy Zbożowej

z dnia 12. I. 1923 r.

Za 100 kg w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz. Ceny dla handlu hurtown.

Zyto	64 000	— 67 500
Pszenica	85 000	— 88 000
Jęczmień	49 000	— 51 000
Mąka żytn. 70 %/o	98 000	—104 000
Mąka pszen. 70 %/o	125 000	—129 000
Owies	52 000	— 54 000
Ospa żytn.	38 000	—
Ospa pszen.	39 000	—
Ziemiałki jadalne	—	—
Ziemiałki fabryczne	4 400	— 4 800
Siano luzne	12 000	— 13 000
Siano prasowane	15 000	— 16 000
Słoma żyt. luzna	14 000	— 15 000
Słoma żyt. prasowana	17 000	— 18 000
Groch jadalny	70 000	— 80 000
Groch polny	70 000	— 80 000
Seradella	100 000	—120 000
Tataraka	45 000	— 50 000

Kursy Giełdy warszawskiej

z dnia 12 I. 1923 r.

	G o t ó w k a		Czeki i wypłaty	
	Sprzed.	Kupno	Sprzed.	Kupno
Dol. amer.	21000	21200	21000	20900
Dol. kanad.	—	—	—	—
Franki franc.	—	—	—	—
Marki niem.	—	—	1352½	1339½
Franki belg.	—	—	2,10	2,00
Berlin	—	—	—	—
Gdańsk-Danzig	—	—	—	—
Helsinki	—	—	—	—
Holandja	—	—	—	—
London	—	—	99100	98100
Nowy York	—	—	21050	20850
Paryż	—	—	1477	1463
Franki szwajc.	—	—	4610	3990
Praga	—	—	—	—
Stokholm	—	—	—	—
Wiedeń	—	—	31 00	30 00

Urząd Emigracyjny w Warszawie

zakupi większą ilość wagonów słoniny i szmalcu

w pierwszorzędnym gatunku. Jedynie firmy solidne i sprzedające towar na miejscu zechcą składać piśmienne oferty.

Urząd Emigracyjny, Auswandererlager, Gdańsk, do dnia 15 stycznia 1923 r. 12-te rano.

	12. 1.	11. 1.
Pszenica na maj	119,00	119,75
" na lipiec	112,62	112,00
Kukurydza na maj	72,12	72,50
" na lipiec	71,87	72,00
Owies na maj	44,87	—
" na lipiec	42,5	—
Zyto na maj	83,62	89,27
" na lipiec	84,62	85,25
Smalec na styczeń	11,15	11,05
" na marzec	11,27	11,17
Boczek na styczeń	11,00	10,02
Slonina cena najniższa	10,75	10,75
" najwyższa	11,50	11,50
Lekkie świnię cena najniższa	8,55	8,50
" najwyższa	8,75	8,65
Ciężkie świnię cena najniższa	8,25	8,30
" najwyższa	8,45	8,40
Dowóz świń do Chicago	45 000	31 000
Dowóz świń na zachód	149 000	172 000

Znawcy żądają Kühnego!**Teatr Miejski Gdańsk**

Dyrekcja: Rudolf Schaper.

Dziś, w sobotę 13 stycznia br.
o godz. 2 1/2 po poł.
Małe ceny!**Sneewittchen und die sieben Zwerge**Bajka gwiazdkowa ze śpiewami i tańcami
E. A. Görner'a Muzyka: E. Riccius.

o godz. 7 wiecz.

Bilety stałe E 2.

Bilety stałe E 2.

Die Javanische PuppeWidowisko w 3 aktach Rudolfa Lothar
i Hansa Bachwitz. Kier. scen. Heinz Brede
Insp: Emil Werner.

Osoby znane.

Koniec o godz. 9 1/2

W niedzielę dnia 14 stycznia
o godz. 2 1/2 po poł.
Małe ceny!**Sneewittchen**

o godz. 7 wiecz.

Bilety stałe nieważne

Zar und Zimmermann

Opera komyczna.

W poniedziałek dnia 15-go stycznia, o 7 wiecz.
Bilety stałe A 1. **Mignon**. Opera. We wtorek,
16 bm. o 7 wiecz. Bilety stałe B. I. **Der Günstling**
der Zarin. Opereta.Ogłoszone na niedzielę, 14 bm. przedstawienie
specjalne farsy **Karussell** odbędzie się dopiero
w niedzielę 21 bm. Wykupione bilety będą
ważne lub mogą być zwrócone przy kasie.**Amtliche Bekanntmachungen.****Zweite Bekanntmachung**
zur Durchführung des Steuerabzuges vom
Arbeitslohn.

Auf Grund des § 58 des Einkommensteuergesetzes sowie der Ermächtigung des Senats vom 31. März 1922 wird folgendes angeordnet:

I. Verkauf von Einkommensteuermarken.

Der Verkauf der Einkommensteuermarken ist den Postanstalten des Freistaates übertragen. Die Marken sind vom 16. d. Mts. ab bei jeder Postanstalt erhältlich. Zur Ausgabe gelangen zunächst folgende Werte: 0,50, 1, 2, 3, 4, 5, 10, 20, 25, 50, 100, 200, 500, 1000 und 2000 M.

II Überleitung des vorläufigen Abzugsverfahrens in das endgültige.

Soweit die Steuerbücher nicht unmittelbar den Arbeitgeber ausgefolgt werden, haben die dem Lohnabzug unterliegenden Steuerpflichtigen ihre Steuerbücher unverzüglich nach dem Empfange, spätestens jedoch bei der auf die Aushändigung folgenden Lohnzahlung dem Arbeitgeber vorzulegen. Bei dieser Lohnzahlung ist über die auf Grund der Übergangsbestimmungen zur Durchführung des Steuerabzuges vom Arbeitslohn vom 27. Dezember 1922 (Staatsanzeiger 1922, Teil I, Nr. 122 S. 713) vorläufig einbehaltenen Steuerbeträge in folgender Weise abzurechnen:

1. Zunächst ist auf Grund der Lohnbücher oder der besonders zu führenden Nachweisung (vergl. die vorerwähnten Übergangsbestimmungen) 10 Prozent der Gesamtvergütungen jedes Lohnsteuerpflichtigen festzustellen, die für die Zeit gezahlt ist, in der der Steuerabzug nach den Übergangsbestimmungen vorzunehmen war.

2. Sodann ist für jeden Lohnsteuerpflichtigen an Hand der Eintragungen auf Seite 1 des Steuerbuches und der Tabelle auf dessen letzter Seite die Höhe der Ermässigungen zu ermitteln, die auf die gleiche Zeit entfallen.

3. Die Differenz der Summen zu 1 und 2 stellt den gesetzlichen Steuerabzug für jeden Lohnsteuerpflichtigen dar.

4. In Höhe dieses Betrages sind vom Arbeitgeber Steuermarken zu beschaffen und nach der im Steuerbuch abgedruckten Anleitung vorschriftsmässig zu verwenden. Arbeitgeber, die zum Überweisungsverfahren zugelassen sind, haben statt dessen die endgültig einzubehaltenden Beträge an die Freistadtsteuerrasse auf die ihnen mitgeteilte Kontonummer abzuführen.

5. Ergibt sich, dass einzelnen Lohnsteuerpflichtigen im Wege des vorläufigen Verfahrens höhere Beträge einbehalten waren als nach dem auf dem Steuerbuch eingetragenen Ermässigungen gerechtfertigt ist, so ist der Unterschied zwischen dem gesetzlichen Steuerabzug und dem vorläufig einbehaltenen Beträge dem betreffenden Lohnsteuerpflichtigen durch die Arbeitgeber unmittelbar auszuführen.

6. Beispiel: Der Wochenlohn eines verheirateten Arbeitnehmers mit drei Kindern unter 17 Jahren beträgt im Januar 25000 M. Lohnzahlungen haben vor Aushändigung des Steuerbuches am 6. und 13. Januar 1623 stattgefunden. Am 18. Januar 1923 wird das Steuerbuch dem Arbeitgeber vorgelegt. Bei der Lohnzahlung am 30. Januar 1923 ist wie folgt zu verfahren:

a) Von dem Bruttolohn für die Zeit vom 14. bis 20. Januar ist der Steuerabzug nach den gesetzlichen Vorschriften zu bewirken. Von der Gesamtvergütung in Höhe von 25000 M sind 10 Prozent, das sind 2500,— gemindert um folgende Ermässigungen einzubehalten, deren Jahresbetrag mit 52800,— M. auf der ersten Seite des Steuerbuches vermerkt ist. Im einzelnen betragen sie pro Woche für den Steuerpflichtigen . . . 48,— M. für die Ehefrau . . . 48,— M. für drei Kinder (3mal 240,— M.) . . . 720,— M. zur Abgeltung der Werbungskosten (Krankenkasse und Versicherungsbeiträge, Kosten der Fahrt zur Arbeitsstätte) usw. . . . 240,— M. zusammen 1056,— M. Es sind demnach im ganzen 1444,— M. einzubehalten.

b) Bezüglich der früheren Lohnzahlung für die Zeit vom 14. bis 20. Januar 1923 für zwei

Gesamtvergütung . . . 50 000,— M.
Vorläufig einzubehalten waren . . . 5000,— M.
weniger 2mal 288,— M. = . . . 4 424,— M.
endgültig einzubehalten sind
5000,— M. weniger 2mal
1056,— M. = . . . 2 888,— M.

dem Lohnsteuerpflichtigen sind demnach zurückzuzahlen . . . 1 536,— M. Für die 3 Wochen sind mithin in Höhe von 2888,— M. + 1444 = 4332 M. Steuermarken zu verwenden oder ist Überweisung an die Freistadtsteuerrasse vorzunehmen. Die Verwendung oder Überweisung hat umgehend zu erfolgen.

III. Endtermin für die vorläufige Berücksichtigung der Ermässigungen.

Die vorläufige Berücksichtigung von Ermässigungen nach den Übergangsbestimmungen vom 27. Dezember 1922 bleibt lediglich bis zu den Lohnzahlungen zugelassen, die bis zum 30. Januar 1923 einschließlich stattfinden, gleichgültig für welche Zeit der Lohn gezahlt wird. Bei späterer Lohnzahlung sind, falls dem Arbeitgeber ein Steuerbuch nicht vorgelegt wird, stets volle 10 Prozent des Arbeitslohnes ohne Berücksichtigung von Ermässigungen einzubehalten (§ 36 des Einkommensteuergesetzes).

IV. Besondere Fälle.

1. Lohnsteuerpflichtige, deren Familienstand sich gegenüber den Angaben auf Seite 1 des Steuerbuches geändert hat (Heirat, Geburt von Kindern, Todesfälle nach dem 1. Oktober 1922) und denen infolgedessen höhere oder geringere Ermässigungen zustehen, als auf dem Steuerbuch vermerkt sind, haben bei der für ihren Wohnsitz zuständigen Gemeindebehörde, in der Stadt Danzig beim Steueramt I, unter Nachweis der Familienstandsveränderungen (standesamtliche Unterlagen) die Abänderung ihres Steuerbuches zu beantragen.

2. Lohnsteuerpflichtige, die Anspruch auf Erhöhung der Ermässigungen zur Abgeltung der Werbungskosten (§ 29 Abs. E. St. G.) oder auf Bewilligung von Ermässigungen für den Unterhalt von mittellosen Angehörigen (§ 30 E. St. G.) zu haben glauben, haben an die für ihren Wohnsitz zuständige Gemeindebehörde einen entsprechenden Antrag zu richten unter Begründung der Tatsachen, die die Erhöhung bzw. die Zubilligung der höheren Ermässigungen rechtfertigen. Die Gemeindebehörde hat den Antrag mit gutachtlicher Äußerung sofort dem Steueramt vorzulegen.

Die Anträge zu 1 und 2 sind erst nach Empfang des Steuerbuches unter dessen Vorlage besonders zu stellen, da bei Aushändigung der Steuerbücher wegen der starken Inanspruchnahme der Steuerämter und Gemeindebehörden ihre Erledigung nicht möglich ist.

3. Zur Vermeidung unbilliger Härten, die mit der diesjährigen versäuteten Behandlung solcher Anträge möglicherweise verbunden sind, wird folgendes angeordnet.

In der Übergangszeit kann ausnahmsweise die Veränderung der Ermässigungen mit rückwirkender Kraft zugebilligt werden soweit die Voraussetzungen dafür bereits längere Zeit vor Einreichung des Antrages vorhanden waren, und eine Erstattung der infolgedessen zuviel einbehaltenen Steuerbeträge in bar erfolgen. Die Erstattungsanträge sind an das Steueramt der Gemeinde zu richten, für dessen Bezirk das Steuerbuch ausgestellt ist. Das Steueramt hat die Erstattung nur dann anzuordnen, wenn die darauf abzielenden Anträge spätestens bis zum 15. Februar 1923 bei ihm eingegangen sind.

Angesichts dieser Regelung haben sich die Arbeitgeber bei Berechnung des Steuerabzuges lediglich an die Eintragungen der Steuerbücher zu halten und die Aenderung der Ermässigungen erstmalig, bei der nächsten auf die Vorlegung des Steuerbuches fällige Lohnzahlung zu berücksichtigen.

4. In den Fällen, in denen bei der ersten Lohnzahlung des neuen Jahres Arbeitslohn gleichzeitig für Tage des alten und des neuen Jahres ausbezahlt ist, unterliegt dem Steuerabzug nur der auf die Arbeitszeit des neuen Jahres entfallende Teil der Gesamtvergütungen. Falls nicht genau feststellbar ist, welcher Betrag auf die im neuen Jahre geleistete Arbeit entfällt, kann der dem Steuerabzug unterliegende Teil der Gesamtvergütung in der Weise ermittelt werden, dass die Gesamtvergütung anteilig nach dem Verhältnis zerlegt wird in dem die Arbeitszeit des alten Jahres zu der des neuen Jahres steht.

Beispiel: Die erste Lohnzahlung im neuen Jahr erfolgte am 4. Januar 1923 für die Zeit vom 28. Dezember 1922 bis zum 3. Januar 1923. Von den darin enthaltenen fünf Arbeitstagen liegen drei im alten und zwei im neuen Jahr. Dem Steuerabzug sind daher in Ermangelung genauer Feststellung zu unterwerfen zwei Fünftel des Gesamtlohnes. Dem entsprechend ist der Steuerabzug von 10 Prozent auch nur um den Betrag der Ermässigungen für zwei Tage zu kürzen (vergl. Tabelle auf der letzten Seite des Steuerbuches).

Danzig, den 8. Januar 1923.

Die Steuerverwaltung der Freien
Stadt Danzig.**Praca • Posady**

Poszukujemy natychmiast lub później:

dzielnych handlowców

na stanowiska samodzielne, oraz

buchalterów (buchalterek)

Reflektuje się tylko na osoby pierwszorzędne z dłuższą praktyką handlową.

POMORSKI HURT ROLNY T. Z. O. P.

Zgłoszenia tylko pisemnie z odpisem świadectw na ręce p. Jaskiego, dyrektora Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu.

Nowo otworzony sklep towarów kolonialnych i delikatesów na Pomorzu, poszukuje od zaraz lub później dzelnego

ekspedjenta i dekoratora

lub ekspedjentkę

Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji przy woli w uzyciu u nasza się pod lit. 55 do adm. „Gaz. Gd.”

Dwóch kupców posiadających własne biura i ub. kacje

poszukuje

przedstawicielstwa

solidnych firm na Pomorzu. Zet. uwaga. Właściciel

Do kogo należy
maszyna do pisania
marki „Adler“ 178340?
Blizsze szczegóły
Altstadt, Graben 81 II pr.**Czytajcie**
Gazetę Gdańską**Wyprowadź inwenturowa**
20% rabatu od 5. 1. 1923

Konfekcja męska 20% rabatu

Artykuły męskie 20% rabatu

Konfekcja dziecięca i swetry 20% rabatu

Artykuły sportowe 20% rabatu

CARL RABE

Langgasse 52 (67) Sopot, Morska 48

DANZIG, VORSTÄDTISCHER GRABEN 1, ECKE FLEISCHERGASSE

Postępująca
deprecjacja walutypociąga za sobą niesłychaną
drożyznę, przez co zakupy
dla publiczności są ogromnie
nieudrugi.Oferuję, jak długo zapas
wystarczy, jeszcze po takich
cenach:**Garnitury męskie, chłopi-
pięce, ubrania spacerowe,
Cutawaye, raglany letnie
i zimowe, spodnie w paski,
trykotaże zimowe.**Wykonuje się roboty na miarę
pod gwarancją dobrego
kroju.Ceny przystępne — Dobre wykonanie
Sprzedaż materiałów także na metry**BRAUNS**
Dom konfekcyjny

GDAŃSK,

Vorstadt, Graben 15 Róg Fleischergasse

G. Plaschke nast., właśc. Fr. Bleński
Jubiler
Gdańsk, Goldschmiedegasse 5Wielki skład zegarów ściennych,
kieszonkowych i reperacje. Srebrna
i złota biżuteria. Pierścienie wszel-
kiego rodzaju. Łańcuszki etc. »**Danziger Schifffahrtskontor G. m. b. H.**

Danzig Maritime Agency Co. Ltd.

Maklerstwo okrętowe, ofrachtowanie i spedycja, załatwianie spraw hawaryjnych, ubezpieczenia i pokrycia, dostawa węgla do kotłów, magazynowanie, ocenie

Gdańsk

Vorstädtischer Graben 43 — Adres telegraficzny: „Navigation Danzig“ — Fernruf 5880 and 1347

Regularny ruch parowcami frachtowymi co 10 dni

Gdańsk — Rotterdam — Antwerpja przez Linję Hanseatic.

Joseph Prüfer, Gdańsk

Jopengasse 21

Telefon Nr. 1931

Jopengasse 21

Bank dewiz i efektów

Kupno wszelkich walut, złota, srebra i dewiz po najwyższych cenach

Wróciłem
Dr. LANGOWSKI

choroby skórne i weneryczne

St. Elisabethkirchengasse 7 (blisko dworca)

przyjmuje od 11—2, 6—8. w sobotę 11—1

Tow. Ludowe „Jedność”

w Gdańsku 77

obchodzi w niedzielę, 14 bm. o godz.

7 wieczorem w lokalu „Café Derra”

uroczystość 39-tej rocznicy

swego założenia.

Na program składają się:

Koncert, przemowa uroczysta,

przedstawienie amatorskie:

„Ł O B Z O W I A N I E”

Obrazek dramatyczny ze śpiewami.

Na zakończenie ANCET.

O liczny udział prosi Zarząd.

B. FREILICH

Spółka Handlowo-Spedycyjna z ogr. por.

GDAŃSK, Langgasse 60/61

Telefon 559 — Adr. tel. Freisp. Gdańsk.

Własne domy w Warszawie, Leszno 18, Stenc, Zbąszyń, Niem.

J. w. Własna komunik. kolej. i wodna w Now. Porcie w Gdańsku

Konta bankowe: Direktion der Diskonto-Gesell-

schaft, filja Gdańsk, Dresdner Bank, filja

Gdańsk, Bank Handlowy, filja Gdańsk.

Deutsche Bank, filja Gdańsk. (18)

Materiały

na ubrania męskie

Materiały

na palta

Materiałyna kostiumy na jesień i
na zimę polecają jeszcze po
niskich cenach**Frost & Miedtke**

obecnie 4. Damm Nr. 7

róg Häkergasse, w pobliżu Hali
Targowej. (Sklep).

(12)

Nawet najdalsza droga
do mnie opłaci się bardzo!Nie sprzedawajcie zatem za bezcen gdzieindziej,
kupując bez targu i płacąc zawsze najwyższe
ceny dzienne zaZłote zegarki } za gram } rzeczy } za gram
pierścienie } do 300 m. } zastaw. } do 15 Mk.
łańcuszki } 300 m. } tom } 15 Mk.Platynowe sztyfty do zębów } za }
kontakty } gram } 1200 Mk.
sztyfty do palnik. } do }Szczęki } za ząb }
70-1200 m. Brylanty, zbiory monetCheq Państwo istotnie osiągnąć bardzo wysokie
ceny, proszę się tylko zwrócić do**Lokalu zakupów złota**

II. Damm 11, Sklep. — Bezpłatne taksonowanie!

Kalendarzeposiada w wielkim wyborze Księgarnia Ruch,
Kaszub. Rynek 21.

„Maison des Modelles“ Nothhaft

Heilige Geistgasse 5 **Gdańsk** Heilige Geistgasse 5
Stale wybór najnowszych paryskich modeli i własnych wytworów

RESTAURACJA i WINIARNIA

„ERMITAGE“

Hundegasse 96

Telefon 694

W sobotę, dnia 13. stycznia

BAL MASKOWY

niezrównany pierwszorzędnny program

Dużo urozmaïcenia : Maski serpentyny tańce

Początek o godz. 10-tej wiecz.

Orkiestra koncertowa Wenca

UWAGA: Uprzejmie prosimy o wcześniejsze zamawianie stolów.

DYREKCJA.

KUNSTLERSPIELE

Znakomity program styczniowy
Każdego wieczoru
boksowanie o nagrody
Interesujące zapasy

BONBONNIERE

Międzynarodowy ruch w barze
Orkiestra Arkadi Flato

WINTERGARTEN

Tel. 1925

Am Olivaer Tor 10

Tel. 1925

Dyrekcja: E. v. Stamaty

Kierownik: H. Eichhorn

W niedzielę, 14. stycznia:

Nowość!

Nowość!

O godz. 5 herbatka z tańcami

w nowo otworzonym Mikado-Barze i w sali japońskiej.

Wstęp wolny!

Dobra moka!

Początek o godz. 5 o godz. 9 wieczorem.

Jazzband-Trio-Eichhorn

HOTEL DANZIGER HOF

Wintergarten

O godz. 5 herbatka z tańcami

Orkiestra balowa
Fritz Fuchs

Sascha Padrokowsky Forensen-Caspary

Od godz. 12

Przedstawienie nocne

Balet Mona Lisa Sascha Podrokowsky
Dancing Dolls Erich Wolf

jedyny w Gdańsku

!!! REUNION !!!

Sprzedaj mebli, bardzo tanio!

Kompletne urządzenia mieszkań, jak również
pojedyncze meble, również meble biurowe.

OTTO ELTERMANN

Fabryka mebli i wyrobów tapicerskich.

Nowe ubikacje sprzedażne i wystawowe

Telefon 5623. Lawendelgasse 4 Telefon 5623.

Filja: tylko IV. Damm nr. 8.

Baltische Ofen- und Baubedarfs-Ges. m. b. H.

Bałtycka Spółka z ogr. odpow. stawiania
pieców i zapotrzebowań budowlanych

Schüsseldamm 56 **Gdańsk** Schüsseldamm 56

Telefon 2764 — Adres telegraficzny: „BAUOFEN“

Piece kaflowe wszelkiego rodzaju. Przenośne piece
kaflowe. — Żelazne piece. — Materiał do budowy
pieców. — Materiał budowlany. — Produkty smołowe.

Eksport — Import

Drobne ogłoszenia w **Gazecie Gdańskiej**
maia powodzenie!!!

Det Forenede Dampskibs Selskab Kopenhagen

Regularna komunikacja pośpiesznymi parostatkami pasażerskimi

Gdańsk—Londyn : Londyn—Gdańsk

Pierwszorządna kuchnia par. „Moskov“

Telegraf bez drutu

z Gdańska-Nowego Portu we wtorek, dnia 16 stycznia 1923.

Zgłoszenia frachtów i pasażerów przyjmuje

Ellerman & Wilson Lines Agency Coy. Ltd.

Gr. Gerbergasse 11/12.

Adres tel. „Wilsons Gdańsk“.

71

Telefon Nr. 2849 i 6457.

Od piątku, dnia 12. 1. 1923

Premjera:

Lola Montez

Die
Tänzerin
des Königs

Historja awanturnicy
w 6 aktach.

Lola Mentez:
Ellen Richter.

Przedstawienia o godz. 4—6—8.

Brylanty, złoto, srebro, platynę, zęby (szczęki)

jak również monety wszelkiego rodzaju
kupuje i płaci najwyższe ceny

Taksuje bezpłatnie

Georg Cohn, Gdańsk

Heilige Geistgasse 29 — Tel. 3451.

Zentral-Theater

Langgasse 31 • Telefon 1019.

2. tydzień!

Wielkie powodzenie sztuczki kine-
matograficznej

Marie Antoinette

Prolog i 6 aktów.

Przedstawienie trwa 2 godz.

Wstęp każdego czasu.

Uprasza się o łaskawą przyby-
cie na przedstawienie o godz. 4.

DUŻA ORKIESTRA.

Szary lak emaljowy,

45 kg., do sprzedania.
Of. pod nr. 2056 do księg.
„Ruch“ Kesz. Rynek 21.

Dla mej siostry, panny
przystojnej i mającej po-
szukując
**odpowiedniej
partji.**

Panowie od lat 42—50
z pewną egzystencją, ze-
chęcą swe oferty złożyć
pod nr. 8838 do administ.
Gazety Gdańskiej.
Anonimów się nie u-
względnia.

Ofiarujemy do dostawy zaraz:

Azotniak wapna

Sole potasowe krajowe 20—30%

Sole potasowe niemieckie 31—31%

Superfosfat 16%

Poznański Bank Ziemian

Tow. Akc. w Poznaniu

Oddział Rolniczo - Handlowy

FILJA GRUDZIĄDZ

ul. Józefa Wybickiego 25

Adr. telegr. „ZIEMIA“

Telefon Nr. 795 i 895

R. Wróblewski & Ska.

Jopengasse 27

Gdańsk

Telefon Nr. 834

Centrala: Bydgoszcz — Telefon 71

ulica Śniadeckich Nr. 52 a.

Zakup i sprzedaż wszelkich ziemiopłodów

jak:

Zboże — Nasiona — Ziemniaki
także na wywóz zagraniczny

Biegła

książkowa korespondentka

potrzebna od zaraz.

Zgłosz. przyjmuje pod Nr. 1 „Gazeta Gdańska“.
Stadtgebiet 12.

1

Niemiecko-Rosyjskie Towarzystwo Transportowe i Żeglugi

z ogr. por.

(Deutsch-Russische
Transport- u. Schiffahrts-
G. m. b. H.)

Danzig, Breitgasse 79

Telefon 5513, 5278

Spedycja — Cienie —

Inkasso — Ubezpiecze-
nie — Magazynowanie